

WESP Jeugdzorg
Componistenlaan 55a
2215 SN VOORHOUT
T 0252-372053
F 0252-371152
E jeugdzorg@wespweb.nl
W www.wespweb.nl

April 2007

Eigen Kracht-conferenties

Jaarcijfers 2006

Colofon

Titel:	Eigen Kracht-conferenties. Jaarcijfers 2006
Auteur:	Fiet van Beek (WESP Jeugdzorg) (www.wespweb.nl)
Medewerkers:	Fiet van Beek, Mariël Floor, Machteld Guijt, Minke Verdonk
Opdrachtgever:	Eigen Kracht <i>Centrale</i> (www.eigen-Kracht.nl)
Met dank aan:	De regiomanagers van Eigen Kracht en de Eigen Kracht-coördinatoren die in 2006 een Eigen Kracht-conferentie hebben afgerond.

©2007 Stichting WESP (II)

Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze rapportage mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting WESP (II).

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 jo. het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471, en art. 17 Auteurswet 1912, dient men de Krachtens art. 17 lid 2 Auteurswet 1912 verschuldigde vergoeding vooraf met WESP BV overeen te komen en te voldoen. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze rapportage in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot Stichting WESP (II) te wenden.

No part of this report may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from Stichting WESP (II).

Inhoudsopgave

1. Opzet van het onderzoek	7
1.1. Inleiding	7
1.2. Doel.....	7
1.3. Onderzoeksvragen	7
1.4. Methode van onderzoek	9
1.5. Verloop van het onderzoek	10
1.6. Terminologie.....	12
2. Aanmelding bij Eigen Kracht.....	14
2.1. Inleiding	14
2.2. Aantal aanmeldingen.....	14
2.3. Wachtlijst	15
2.4. Aanmelders.....	15
2.5. Duur hulpverlening	16
2.6. Achtergrondproblematiek	16
2.6.1. Problemen kinderen	16
2.6.2. Problemen volwassen hoofdpersonen.....	17
2.7. Zorgen en vragen	18
2.7.1. Zorgen en vragen kinderen	18
2.7.2. Zorgen en vragen volwassen hoofdpersonen	19
2.8. Achtergrondkenmerken aangemelde volwassenen.....	19
2.9. Achtergrondkenmerken aangemelde kinderen.....	20
2.9.1. Aantal	20
2.9.2. Leeftijd	20
2.9.3. Geslacht	20
2.9.4. Etniciteit	20
2.9.5. Verblijfplaats.....	20
2.10 Zorgen en vragen	21
3. Geen Eigen Kracht-conferentie (fase 1 zaken).....	22
3.1. Inleiding	22
3.2. Aantal.....	22
3.3. Reden	22
3.4. Aantal contacten.....	23
3.5. Aanmelders.....	23
3.6. Duur hulpverlening	24
3.7. Achtergrondproblematiek	24
3.7.1. Problemen kinderen	25
3.7.2. Problemen volwassen hoofdpersonen.....	25
3.8. Zorgen en vragen	25
3.8.1. Zorgen en vragen kinderen	25
3.8.2. Zorgen en vragen volwassen hoofdpersonen	26
3.9. Achtergrondkenmerken kinderen	26
3.9.1. Aantal	26
3.9.2. Leeftijd	26
3.9.3. Geslacht	26
3.9.4. Etniciteit	26
3.9.5. Verblijfplaats.....	27
3.10 Achtergrondkenmerken volwassen hoofdpersonen.....	27

4. De Eigen Kracht-conferentie (fase 2 zaken)	28
4.1. Inleiding	28
4.2. Aantal Eigen Kracht-conferenties.....	28
4.3. Duur van voorbereiding	29
4.4. Aanmelders.....	29
4.5. Duur hulpverlening	29
4.6. Achtergrondproblematiek	30
4.6.1. Problemen kinderen.....	30
4.6.2. Problemen volwassen hoofdpersonen.....	31
4.7. Zorgen en vragen	31
4.7.1. Zorgen en vragen kinderen.....	31
4.7.2. Zorgen en vragen volwassen hoofdpersonen	32
4.8. Achtergrondkenmerken kinderen.....	32
4.8.1. Aantal	32
4.8.2. Leeftijd	32
4.8.3. Geslacht	32
4.8.4. Etniciteit.....	33
4.8.5. Verblijfplaats.....	33
4.9. Achtergrondkenmerken volwassen hoofdpersonen	33
4.10. Locatie van de Eigen Kracht-conferentie	33
4.11. Tijdstip.....	33
4.12. Duur.....	34
4.13. Aantal deelnemers	35
4.14. Afwezigen.....	36
4.14.1. Aantal	36
4.14.2. Niet welkom	36
4.15. Resultaat	36
4.16. Inhoud plan	37
4.16.1. Wijziging verblijfplaats	37
4.16.2. Vraag om professionele hulp.....	38
4.16.3. Evaluatie	38
4.16.4. Noodplan.....	38
5. Follow-up	39
5.1. Inleiding	39
5.2. Moment van follow-up	39
5.3. Aantal personen	39
5.4. Mate van uitvoering	40
6. Tevredenheid aanmelders	42
6.1. Inleiding	42
6.2. Informatie.....	42
6.3. Waardering Eigen Kracht-conferentie.....	42
6.4. Waardering plan	43
6.5. Waardering Eigen Kracht-coördinator	43
6.6. Waardering Eigen Kracht-regiomanager	43
6.7. Overige opmerkingen en suggesties	44
7. Tevredenheid 18+ deelnemers uit familie en sociaal netwerk.....	46
7.1. Inleiding	46
7.2. Informatie.....	46
7.2.1. Inleiding	46
7.2.2. Voldaan aan informatiebehoefte.....	46
7.2.3. Informatie door de Eigen Kracht-coördinator.....	47
7.2.4. Informatie door de aanmelder/professional.....	47
7.2.5. Informatie door andere professionals	47

7.3. Meewerken aan een oplossing	48
7.3.1. Inleiding	48
7.3.2. Informatie geven.....	48
7.3.3. Vragen	48
7.3.4. Zeggen	48
7.3.5. Meewerken aan de oplossing	48
7.4. Waardering Eigen Kracht-conferentie.....	49
7.5. Waardering plan	50
7.6. Waardering coördinator.....	50
7.7. Overige opmerkingen en suggesties	51
8. Tevredenheid kinderen.....	53
8.1. Inleiding	53
8.2. Achtergrondkenmerken respondenten.....	53
8.3. De Eigen Kracht-conferentie	53
8.4. Plan.....	54
8.5. Eigen Kracht-coördinator.....	54
8.6. Overige opmerkingen	55
9. Samenvatting en conclusies	56
9.1. Inleiding	56
9.2. Aanmeldgedrag	56
9.3. Resultaat en verloop Eigen Kracht-conferenties	57
9.3.1. Fase 1 zaken	57
9.3.2. Fase 2 zaken	58
9.3.3. Inhoud plannen.....	58
9.4. Vergelijking zaken wel en niet Eigen Kracht-conferentie	58
9.5. Follow-up	59
9.6. Informatie aan de deelnemers	59
9.7. Tevredenheid aanmelders.....	60
9.8. Tevredenheid 18+ deelnemers uit familie en netwerk.....	60
9.9. Tevredenheid deelnemende kinderen en jongeren	61
9.10 Conclusies en trends	61
Bijlagen:	
Bijlage 1: Registratieformulier 2006.....	65
Bijlage 2: Follow-up formulier 2006	77
Bijlage 2: Tevredenheidformulier aanmelder 2006	81
Bijlage 3: Tevredenheidformulier volwassenen 2006.....	84
Bijlage 4: Tevredenheidformulier kind 2006	89
Literatuurlijst	93

1 Opzet van het onderzoek

1.1 Inleiding

Eigen Kracht is een besluitvormingsmodel waarin families zelf beslissen over wat zij nodig hebben aan hulp en steun om problemen van mensen in hun familie te kunnen oplossen. De hoofdpersoon in dit besluitvormingsproces is meestal een kind, maar het kan ook een volwassene zijn.

Hoewel organisaties die zorg of steun verlenen veelal de aanmelders zijn, ligt de verantwoordelijkheid voor het maken van het plan niet bij hen maar bij familie en netwerk. Professionals werken mee door het geven van informatie en indien er sprake is van jeugdbescherming: bij het beoordelen van het plan. Bij de uitvoering van dit plan worden zowel hulpbronnen van binnen als buiten de familie benut (van Beek, 2003a).

Eigen Kracht is de Nederlandse naam voor een model dat internationaal bekend staat als 'family group conferencing'. Kenmerkend voor dit model is het werken met een besloten tijd en onafhankelijke coördinatoren. Het is afkomstig uit Nieuw Zeeland.

In Nederland werden de eerste Eigen Kracht-conferenties in 2001 gehouden. Sindsdien is er sprake van een jaarlijkse toename van zaken. Werden er in 2001 21 zaken afgerond, in 2006 zijn dit er meer dan tienmaal zoveel: 256.

Vanaf het begin is de invoering gevolgd met onderzoek en zijn gegevens verzameld die van belang zijn voor de implementatie van het Eigen Kracht-model. Eerder werden de resultaten van 2001, 2002, 2003 en 2004 gepubliceerd (van Beek, 2003a, 2003b, 2004b; 2005a; 2006a; van Beek en Gramberg, 2003). Dit verslag bevat de cijfers van het jaar 2006.

1.2 Doel

Het doel van het onderzoek is tweeledig. Het gaat enerzijds om het achterhalen van feitelijke gegevens in 2006 rond aanmeldgedrag, aantallen Eigen Kracht-conferenties, de gang van zaken tijdens de conferenties en de follow-up na 3 maanden. Dit teneinde een gedegen onderbouwing te kunnen geven van relevante achtergrondvariabelen ten behoeve van mogelijke onderzoeks- en implementatie-vragen die men nu en in de toekomst zou kunnen hebben ten aanzien van het functioneren van Eigen Kracht-conferenties.

Daarnaast gaat het om het verkrijgen van inzicht in de mate van tevredenheid over de Eigen Kracht-conferentie van deelnemers. Oftewel: hoe waarderen aanmelders en leden van familie en sociaal netwerk het deelnemen aan een Eigen Kracht-conferentie. In het tevredenheidsonderzoek 2006 is veel aandacht besteed aan de informatie die de deelnemers wensen en verkrijgen tijdens de voorbereiding van de Eigen Kracht-conferentie en tijdens de Eigen Kracht-conferentie zelf.

1.3 Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen met betrekking tot het aanmeldgedrag zijn:

- welke personen of organisaties melden bij Eigen Kracht aan?
- wat is de reden van de aanmelding? Over welke vraag dient een plan gemaakt te worden?
- wat is de achterliggende problematiek van de aangemelde gezinnen? Hoe lang is er hulpverlening in deze gezinnen?

- om hoeveel kinderen gaat het? Van welke leeftijd, geslacht, etniciteit? Waar verblijven deze kinderen?

De onderzoeksvragen met betrekking tot het resultaat van de inzet van Eigen Kracht zijn:

- hoeveel tijd zit er tussen het moment van aanmelding en het daadwerkelijk starten van de voorbereiding van de Eigen Kracht-conferentie? Is er sprake van een wachtlijst? Zo ja, hoe lang is de wachttijd?
- hoe vaak leidt een aanmelding bij Eigen Kracht tot een familiebijeenkomst (Eigen Kracht-conferentie)? Hoeveel tijd zit er tussen het moment van aanmelding en het houden van de Eigen Kracht-conferentie?
- als een aanmelding niet tot een Eigen Kracht-conferentie leidt, wat is daarvan dan de reden?
- welke gegevens (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) zijn bekend over de zaken die wel tot een Eigen Kracht-conferentie leiden?
- welke gegevens (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) zijn bekend over de zaken die niet tot een Eigen Kracht-conferentie leiden?
- in hoeverre zijn er verschillen en overeenkomsten (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) in de zaken die wel tot een Eigen Kracht-conferentie leiden en zaken bij wie dit niet het geval is;
- hoe vaak slagen families erin binnen een Eigen Kracht-conferentie een plan te maken?
- hoe vaak worden deze plannen als veilig geaccepteerd door de aanmelder?
- in hoeverre bevatten de plannen een evaluatiemoment?
- In hoeverre bevatten de plannen een 'noodplan'?
- hoe vaak vragen families professionele hulp?
- hoe vaak veranderen kinderen door de Eigen Kracht-conferentie van verblijfplaats?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de Eigen Kracht-conferentie zijn:

- hoeveel mensen nemen deel aan een Eigen Kracht-conferentie? Wat is hun positie ten opzichte van het kind? Welke professionals?
- hoe vaak komen mensen niet op de Eigen Kracht-conferentie, terwijl zij daarvoor wel zijn uitgenodigd? Hoe vaak worden potentiële deelnemers uitgesloten?
- waar en wanneer worden Eigen Kracht-conferenties gehouden? In welke taal?
- hoe lang duren Eigen Kracht-conferenties?

De onderzoeksvraag met betrekking tot de follow-up van de Eigen Kracht-conferenties is:

- in hoeverre zijn de plannen na 3 maanden uitgevoerd?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van de aanmelder zijn:

- in hoeverre zijn de aanmelders voldoende geïnformeerd?
- hoe waardeert de aanmelder de Eigen Kracht-conferentie? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waardeert de aanmelder het plan dat in de Eigen Kracht-conferentie wordt gemaakt? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waardeert de aanmelder de samenwerking met Eigen Kracht? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van (volwassen) leden van familie en sociaal netwerk zijn:

- in hoeverre zijn zij voldoende geïnformeerd? Door wie?
- In hoeverre was de gegeven informatie duidelijk? Door wie verstrekt?
- In hoeverre is hen gevraagd aan welke informatie zij behoefte hadden?
- In hoeverre hebben zij zelf informatie kunnen toevoegen?
- in hoeverre hebben zij inbreng kunnen hebben tijdens de Eigen Kracht-conferentie?
- hoe waarden zij de Eigen Kracht-conferentie? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?

- hoe waarderen zij het plan dat in de Eigen Kracht-conferentie wordt gemaakt? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waarderen zij de contacten met de Eigen Kracht-coördinator? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van de kinderen die aan een Eigen Kracht-conferentie hebben deelgenomen zijn:

- om hoeveel kinderen gaat het? Geslacht? Leeftijd?
- in welke hoedanigheid namen zij deel aan de Eigen Kracht-conferentie?
- hoe waarderen zij de Eigen Kracht-conferentie? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waarderen zij het plan dat in de Eigen Kracht-conferentie wordt gemaakt? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waarderen zij de contacten met de Eigen Kracht-coördinator? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?

1.4 Methode van onderzoek

Onderzoek feitelijke gegevens

Het onderzoek naar de feitelijke gegevens heeft plaatsgevonden door analyse van schriftelijke bronnen. Er zijn twee vragenlijsten voor Eigen Kracht-coördinatoren ontwikkeld (zie bijlage 1 en 2). In de eerste vragenlijst (registratieformulier) staan vragen over de aanmelding, de Eigen Kracht-conferentie en het verloop van de zaak indien het niet tot een Eigen Kracht-conferentie is gekomen. Elke Eigen Kracht-coördinator die met een zaak gestart is, is gevraagd na afronding hiervan het registratieformulier in te vullen.

Voor het onderzoek naar de uitvoering van de plannen na 3 maanden is gebruikt gemaakt van een follow-up formulier. Dit formulier is ontwikkeld in het kader van andere onderzoeken over Eigen Kracht. Voor het onderzoek naar de jaarcijfers 2006 zijn alleen de antwoorden op de eerste (gesloten) vragen geanalyseerd.

In de formulieren staan zowel open als gesloten vragen. Om deze gegevens te kunnen verwerken is een analysekader ontwikkeld. Teneinde de voornamelijk rechte tellingen te kunnen maken zijn de gegevens ingevoerd in Excel. De antwoorden op de open vragen zijn deels gecategoriseerd en geteld, deels woordelijk uitgetypt en geanalyseerd.

Vanwege de waarborging van de privacy van de familieleden, is de Eigen Kracht-coördinatoren gevraagd niet de namen van de betrokkenen op te geven. Wel is hen verzocht kenbaar te maken in welke relatie de verschillende betrokkenen tot het kind of de volwassen hoofdpersoon staan.

Onderzoek tevredenheid

Het onderzoek naar de tevredenheid van de deelnemers heeft plaatsgevonden door analyse van drie schriftelijke vragenlijsten. Eén vragenlijst is na afloop van de Eigen Kracht-conferentie verspreid onder de aanmelders (zie bijlage 3), de andere vragenlijst onder de (volwassen) deelnemers uit familie en sociaal netwerk (zie bijlage 4). De derde vragenlijst is een tevredenheidsenquête voor kinderen (zie bijlage 5).

Vanwege de waarborging van hun privacy, is de deelnemers niet gevraagd hun personalia op te geven. Wel is hen verzocht kenbaar te maken in welke relatie zij staan tot het kind of de kinderen voor wie de Eigen Kracht-conferentie is gehouden. Andere achtergrondkenmerken zijn niet gevraagd om herkenbaarheid te voorkomen en te bevorderen dat de deelnemers zich vrij zouden voelen om hun eigen mening te geven.

De enquêtes zijn los van elkaar geanalyseerd. De meeste vragen hebben zowel een gesloten als een open deel. Het gesloten deel betreft een ja/nee of een ja/nee/ten dele

keuzemogelijkheid of een rapportcijfer. Van alle antwoorden op de gesloten vragen zijn rechte tellingen gemaakt. In een aantal gevallen is het gemiddelde rapportcijfer berekend en wordt de spreiding rondom dit gemiddelde aangegeven.

In het open deel hebben de respondenten in hun eigen woorden een toelichting gegeven op dit oordeel. Deze antwoorden zijn geanalyseerd. Per onderwerp zijn enkele typerende en opmerkingen geselecteerd.

1.5 Verloop van het onderzoek

Om de ontwikkelingen goed te kunnen volgen heeft de projectleider van het onderzoek in 2006 de vergaderingen bijgewoond van het regio-managersoverleg. Daarin wisselen de managers ervaringen uit, vindt het contact met de landelijke organisatie plaats, worden trends gesignaleerd en gaan zij bij elkaar te rade over moeilijke kwesties en implementatiezaken. Van deze bijeenkomsten wordt in dit rapport geen verslag gedaan. Wel is bij de opzet van het onderzoek en de vraagstelling gebruik gemaakt van de tijdens de overleggen opgedane kennis over de werkwijze en ontwikkelingen van Eigen Kracht. Daarnaast zijn de gegevens over (het ontbreken van) wachtlijsten tijdens deze bijeenkomsten verzameld.

Onderzoek feitelijke gegevens

In 2006 is het registratieformulier (zie bijlage 1) aan alle Eigen Kracht-coördinatoren gestuurd die met een Eigen Kracht-conferentie zijn gestart. Ook konden zij het formulier downloaden van de website van Eigen Kracht (www.eigen-kracht.nl). Hen is gevraagd het formulier zo spoedig mogelijk na het afronden van de zaak op te sturen. Onder het afronden van de zaak verstaan we hier het moment dat een Eigen Kracht-conferentie werd gehouden of het moment dat duidelijk werd dat het om welke reden dan ook niet tot een Eigen Kracht-conferentie zou komen. Het merendeel van de formulieren werd binnen een maand na het afronden van de zaak naar WESP opgestuurd. Slechts een enkele keer was het nodig een rappel te sturen. Dat deze formulieren meestal tijdig worden ingestuurd heeft ongetwijfeld te maken met het feit dat de Eigen Kracht *Centrale* een koppeling heeft gemaakt met het insturen van het declaratieformulier. Coördinatoren worden geacht hun declaratieformulier van de Eigen Kracht-conferentie gelijktijdig in te sturen met het registratieformulier.

Dit verslag van de jaarcijfers 2006 gaat over alle zaken die in 2006 werden afgerond, in totaal 256 zaken. Een deel van deze zaken werd in 2005 gestart. De op 31-12-2006 nog lopende zaken zijn in dit onderzoek niet meegenomen. Van een tweetal wel afgeronde zaken werden de gegevens na de sluitingsdatum van het onderzoek ontvangen; deze zaken zullen in de cijfers van 2007 worden meegenomen. Er heeft geen selectie van zaken plaats gevonden; de uitkomsten geven derhalve een representatief beeld van de in 2006 gehouden Eigen Kracht-conferenties.

Follow-up

Bij de start van de conferentie krijgen de Eigen Kracht-coördinatoren ook een follow-up formulier opgestuurd. Ook dit is tevens te downloaden van de site van Eigen Kracht. De Eigen Kracht-coördinatoren bleken minder trouw te zijn in het opsturen van deze gegevens. Er moest vaker gerappelleerd worden en de respons was beduidend lager dan bij de registratieformulieren.

Er werden 70 follow-up formulieren ontvangen. Het aantal follow-up zaken is sowieso lager dan het aantal afgeronde zaken. Dat heeft enerzijds te maken met het feit dat fase 1 zaken geen follow-up kennen omdat er geen plan is gemaakt. Er zijn 182 fase 2 zaken in 2006. Anderzijds met het feit dat de follow-up altijd later is dan de conferentie zelf en de groei van de conferenties dus najlt bij de follow-up. Omdat de follow-up in 2006 voor het eerst wordt meegenomen wordt in de jaarcijfers, was geen aansluiting met de gegevens uit het

voorgaande jaar te maken. Het is daardoor niet precies te zeggen hoeveel follow-up formulieren binnen hadden moeten komen. Geschat wordt dat de respons bij de follow-up circa 45% is. Dat is beduidend lager dan bij de registratieformulieren waarbij de respons vrijwel 100% is. Vermoedelijk heeft dit te maken met het feit dat er geen koppeling met een declaratieformulier is. Waarschijnlijk speelt ook een rol dat de werkzaamheden van de Eigen Kracht-coördinator na de conferentie worden afgerond en er daarna geen contact meer is met familieleden. Met de familie lijkt ook het invullen van het follow-up formulier bij de Eigen Kracht-coördinator uit beeld te raken.

Onderzoek tevredenheid

De vragenlijsten over de tevredenheid zijn door de Eigen Kracht-coördinator uitgereikt aan deelnemers van de Eigen Kracht-conferenties. De vragenlijsten en de daarbij behorende antwoordenvolp werden meteen na afloop van de Eigen Kracht-conferentie uitgedeeld door de Eigen Kracht-coördinator van de betreffende conferentie. Aanmelders kregen een andere vragenlijst dan de kinderen en volwassen leden van de familie en netwerk (zie bijlage 3, 4 en 5). Waarschijnlijk is het een paar keer voorgekomen dat een Eigen Kracht-coördinator het formulier voor aanmelders/professionals ook heeft gegeven aan hulpverleners die in de informatieronde informatie kwamen geven. Deze formulieren zijn wel verwerkt.

Hoewel de bedoeling was dat alle deelnemers persoonlijk een vragenlijst in zouden vullen, is het een enkele keer voorgekomen dat coördinatoren één vragenlijst per (echt)paar hebben meegegeven met de vraag dit samen in te vullen. Ook kwam voor dat jongeren die iets ouder dan 18 waren een kind-formulier voor beneden de 18 hebben gekregen. De gegevens daarvan zijn niet bij de kind-tevredenheid verwerkt, maar bij de tevredenheidgegevens van volwassenen.

Naar schatting heeft de helft van de inzenders uit familie en netwerk hun vragenlijst ter plaatse ingevuld en meegegeven aan de Eigen Kracht-coördinator. De rest zond de antwoordenvolp zelf naar de onderzoekers. De vragenlijsten van de aanmelders werden vrijwel allemaal rechtstreeks naar de onderzoekers gestuurd.

In 2006 zijn er 182 'fase 2 conferenties' (zie 1.6 en hoofdstuk 4) gehouden. Daarvan waren er 15 conferenties waarin de aanmelder geen professional maar de hoofdpersoon zelf of een familielid was. Deze personen kregen een vragenlijst voor deelnemers uit familie en netwerk.

Onder de aanmelders/professionals zijn 194 vragenlijsten uitgezet; soms meerdere per situatie omdat er meerdere aanmelders waren. Hiervan zijn er 139 vragenlijsten geretourneerd. Dat is een respons: 72%.

Onder de deelnemende volwassen leden van familie en sociaal netwerk zijn 1271 vragenlijsten verspreid. Hiervan zijn er 886 vragenlijsten geretourneerd; 23 bleken er van hulpverleners. Deze zijn niet meegenomen in de analyse. Het totaal aantal formulieren van familie en netwerk bedraagt 863; dat is een respons van 68%.

Er werden 289 vragenlijsten uitgezet onder kinderen en jongeren die aan een Eigen Kracht-conferentie deelnamen. Er werden er 184 ingevuld en geretourneerd. Dat is een respons van 64%.

De respons op de tevredenheidsformulieren is relatief hoog. We gaan er dan ook vanuit dat de uitkomsten representatief zijn.

1.6 Terminologie

Met de invoering van het fenomeen 'Eigen Kracht' hebben ook nieuwe termen hun intrede gedaan. Voor een goed begrip volgt hieronder een beknopte beschrijving van deze terminologie^a.

Aanmelder:

degene die het eerst contact opneemt met de Eigen Kracht *Centrale* om de mogelijkheid van een Eigen Kracht-conferentie voor een familie te bespreken. Meestal is dit een medewerker van een hulpverleningsinstelling, maar het kan ook de cliënt zelf of een lid van familie of netwerk zijn. De aanmelder bespreekt de mogelijkheid van een Eigen Kracht-conferentie met de familie en formuleert de vraagstelling aan het begin van de conferentie.

Bodem-eis:

minimumvoorwaarde omtrent de veiligheid van de hoofdpersoon die door een jeugdbeschermer aan het plan van de familie gesteld kan worden.

Eigen Kracht-conferentie:

een werkwijze om familie de verantwoordelijkheid te laten houden voor ingrijpende beslissingen bij problemen binnen de familie. Het geeft hen de gelegenheid zelf een plan te maken met gebruikmaking van eigen mogelijkheden en ondersteuning van buiten te betrekken. Centraal in deze werkwijze staat een 'familiebijeenkomst' waarin familie en leden van het netwerk gezamenlijk een plan maken voor de toekomst (zie ook de fasen van een Eigen Kracht-conferentie).

Eigen Kracht Centrale:

landelijke stichting die de Eigen Kracht-conferenties uitvoert en de invoering van Eigen Kracht-conferenties entameert en ondersteunt. De Eigen Kracht *Centrale* verzorgt de werving, selectie en opleiding van coördinatoren en sluit contracten af met de coördinatoren voor de duur van een conferentie. Aanmelders kunnen een 'Eigen Kracht-conferentie' inhuren bij de Eigen Kracht *Centrale*.

Eigen Kracht-coördinator:

medewerker die in nauw overleg met de betrokken familie een Eigen Kracht-conferentie organiseert en faciliteert. Een Eigen Kracht-coördinator is een onafhankelijke persoon die verbonden is aan de Eigen Kracht *Centrale* en niet in dienst is bij of op de een of andere manier werkzaam is voor een beslissingsbevoegde of hulpverlenende instantie.

Eigen Kracht-regiomanager:

medewerker die in dienst is van een organisatie die voor een regio of provincie Eigen Kracht helpt invoeren. Aanmelders nemen contact op met de regiomanager als zij een Eigen Kracht-conferentie overwegen. De regiomanager kan hen helpen te beoordelen of een Eigen Kracht-conferentie in die situatie een geschikt middel is, hoe de vraagstelling zou moeten luiden, welke hulpverleners betrokken zijn en weet hoe de financiering geregeld kan worden. De regiomanager schakelt een coördinator uit dat gebied in om de conferentie te gaan voorbereiden en zorgt voor de directe ondersteuning. De regiomanager coacht de coördinatoren in die regio en stemt af met de landelijke Eigen Kracht *Centrale*.

Familie en sociaal netwerk:

directe en verder afstaande bloedverwanten en andere voor hen belangrijke personen. Denk aan familieleden, burens en vrienden.

^a Bron: Handboek Eigen Kracht-conferenties (2002) en de folders van de Eigen Kracht *Centrale*.

Fase 1 conferentie:

door de Eigen Kracht *Centrale* gebruikt begrip voor een zaak die tijdens de voorbereiding gestaakt is. Het gaat om een situatie waarin een Eigen Kracht-coördinator aan de voorbereiding is begonnen, maar waarbij het om uiteenlopende redenen niet komt tot een formele gezamenlijke bijeenkomst van familie, netwerk, aanmelder en professionele informanten.

Fase 2 conferenties:

door de Eigen Kracht *Centrale* gebruikt begrip voor een zaak waarvan de voorbereiding uitmondt in een formele gezamenlijke bijeenkomst van familie, netwerk, aanmelder en professionele informanten.

Fasen van een Eigen Kracht-conferentie:

Vorbereiding	periode voorafgaand aan de 'familiebijeenkomst'
Informatiefase	eerste deel van de 'familiebijeenkomst' waarin professionals informatie verstrekken aan familie en netwerk.
besloten tijd	tweede deel van de 'familiebijeenkomst'. Nadat de familie en de leden van het sociaal netwerk de benodigde informatie hebben verkregen, verlaten de aanmelder, andere hulpverleners en de coördinator de ruimte, waarna de familie beraadslaagt en een plan maakt.
presentatie van het plan	derde deel van de 'familiebijeenkomst'. Nadat de familie een plan heeft gemaakt, worden de coördinator en de aanmelder binnen geroepen en presenteert de familie het plan. De aanmelder accepteert het plan tenzij duidelijk is dat de veiligheid van het kind niet gewaarborgd is, dan wel dat het plan niet wettig is.

Hoofdpersoon:

persoon voor wie de Eigen Kracht-conferentie wordt gehouden. In de jeugdzorg zijn dit de kinderen waarvoor een plan gemaakt wordt. In andere sectoren kan het (ook) om volwassenen gaan.

2 Aanmelding bij Eigen Kracht

2.1 Inleiding

Eigen Kracht-conferenties zijn nog niet in het hele land beschikbaar. In 2006 konden aanmelders in de provincies Groningen, Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland, Utrecht, Noord-Holland (inclusief Amsterdam), Zuid-Holland (inclusief Den Haag en Rotterdam), Zeeland en Noord-Brabant om een Eigen Kracht-conferentie vragen. Dit betekent overigens niet dat de Eigen Kracht-conferentie in die gebieden voor iedereen beschikbaar is. In meerdere provincies is er sprake van een beperkte beschikbaarheid binnen een bepaald project of een bepaalde organisatie.

Degene die een zaak bij Eigen Kracht aanmeldt, krijgt te maken met de regiomanager. De regio-manager zoekt een Eigen Kracht-coördinator die zo goed mogelijk bij de familie past en vervolgens start de coördinator met de voorbereiding.

2.2 Aantal aanmeldingen

Hulpverleners die een aanmelding bij Eigen Kracht doen, nemen eerst contact op met de regio-manager van Eigen Kracht in hun werkgebied. Voor zover nodig informeert de regiomanager de hulpverlener over doel en werkwijze van Eigen Kracht. In elk geval wordt de zaak doorgesproken om een indruk te krijgen of een Eigen Kracht-conferentie een geëigend middel is en wat de motieven van de aanmelder zijn. De regiomanager gaat ondermeer na of de familie de ruimte van de hulpverlener krijgt om een eigen plan te maken, of er bodemeisen zijn en zo ja welke en in hoeverre de familie is ingelicht.

Niet alleen hulpverleners kunnen aanmelden bij Eigen Kracht. Een familielid of hoofdpersoon kan dat ook zelf doen.

In 2006 zijn er 298 nieuwe aanmeldingen bij Eigen Kracht binnengekomen. Daarvan worden in deze jaarrapportage alleen de zaken beschreven die ook in 2006 zijn afgerond, vermeerderd met de zaken die in 2005 zijn gestart en in 2006 werden afgerond (n=256).

	Totaal afgerond in 2006
Groningen	26
Friesland	19
Overijssel	55
Flevoland	16
Gelderland	3
Utrecht	1
Noord-Holland (inclusief Amsterdam)	78
Zuid-Holland (inclusief Den Haag en Rotterdam)	51
Noord-Brabant	1
Zeeland	6
<i>Totaal</i>	256

Vier van de aanmeldingen betreft kinderen waarvoor al eens eerder een Eigen Kracht-conferentie is aangevraagd.

2.3 Wachtlijst

De aanmeldingen die in 2006 bij Eigen Kracht werden gedaan, konden meteen in behandeling genomen worden. De regiomanagers beschikten over voldoende Eigen Kracht-coördinatoren. In alle gevallen kon een Eigen Kracht-coördinator binnen twee weken met de voorbereiding van de conferentie starten. In een paar gevallen duurde het iets langer omdat er om een Eigen Kracht-coördinator met een 'schaarse' etniciteit werd gevraagd: een Marokkaanse of Antilliaanse coördinator. Eigen Kracht kende dus geen wachtlijsten.

2.4 Aanmelders

Drieëntwintig keer (9%) kwam de aanmelding rechtstreeks van de familie of de hoofdpersoon, zonder tussenkomst van een organisatie. Opvallend is dat deze zaken in meerderheid afkomstig zijn uit de regio Rotterdam, waar Eigen Kracht geïmplementeerd is bij de GGD.

Meestal wordt de aanmelding bij Eigen Kracht door iemand gedaan die beroepsmatig bij het gezin betrokken is. Van de aanmelders werkt 65% bij een organisatie in de jeugdzorg, 12% bij MEE en 6% in de gezondheidszorg.

Het grootste deel van de aanmeldingen (50%) is afkomstig van een bureau Jeugdzorg. Hiervan is 56% afkomstig van de afdeling vrijwillige hulpverlening en 44% van de afdeling jeugdbescherming van het bureau Jeugdzorg.

Aanmelders:	
Bureau Jeugdzorg (vrijwillig kader)	72
Bureau Jeugdzorg Jeugdbescherming (voogd/gezinsvoogd) ^b	56
MEE	30
Zorgaanbieders Jeugdzorg	26
Familielid of hoofdpersoon zelf	23
Gezondheidszorg	16
Raad voor de Kinderbescherming/AMK	13
School	8
Anders	12
<i>Totaal</i>	<i>256</i>

Bij gezondheidszorg gaat het ondermeer om aanmeldingen vanuit de GGZ, RIAGG, thuiszorg en patiëntenorganisaties.

^b Hier worden ook de landelijk werkende jeugdbeschermingsorganisaties onder verstaan die onder een andere naam werken, zoals de William Schrikker Stichting en het Leger des Heils.

Onder 'anders' valt ondermeer samenwerkingsverbanden zoals een centrum voor kind en ouders (in Rotterdam 'Jong' genoemd) en het algemeen maatschappelijk werk.

2.5 Duur hulpverlening

Duur van de bestaande hulpverlening aan de aangemelde gezinnen:

	Totaal
Geen hulpverlening	25
0 tot 1 jaar	63
1 tot 2 jaar	51
2 tot 5 jaar	49
5 - 10 jaar	23
meer dan 10 jaar	24
Onbekend	21
<i>Totaal</i>	<i>256</i>

Circa een op de 3 gezinnen krijgt een Eigen Kracht-conferentie aangeboden in het eerste jaar dat zij met hulpverlening te maken hebben of voordat zij met hulpverleners te maken hebben. Ongeveer veertig procent heeft 1 tot 5 jaar contact met hulpverleners. Een op de tien gezinnen heeft meer dan 5 jaar hulpverleningscontacten. Het merendeel van de gezinnen heeft dus al geruime tijd contact met hulpverleners.

2.6 Achtergrondproblematiek

Een van de vragen die aan de Eigen Kracht-coördinator gesteld wordt, is welke achtergrondproblematiek een rol speelde. De coördinator vult in wat de aanmelder heeft vermeld bij aanmelding en wat hij of zij tijdens de voorbereiding zelf nog is tegengekomen. De Eigen Kracht-coördinatoren omschrijven de achtergrondproblemen op eigen wijze en maken melding van de in hun beleving belangrijkste kwesties. Op basis hiervan is onderstaande rubricering gemaakt, die niet uitputtend is maar wel de belangrijkste problemen die er spelen aangeeft.

2.6.1 Problemen kinderen

In 18 zaken ontbrak de omschrijving van de coördinator of was die te onduidelijk om te kunnen rubriceren. In de overige 223 zaken waar kinderen de hoofdpersoon waren, werden de volgende problemen door de Eigen Kracht-coördinator genoemd. Gemiddeld zijn dit 2 'belangrijkste problemen' per zaak.

Achtergrondproblematiek kinderen:

Achtergrondproblematiek	Aantal
Gedragsproblemen kind	62
Echtscheidingsperikelen	35
Pedagogische onmacht/verwaarlozing	32
Dood/ziekte ouders/verzorgers	29
Psychiatrische problematiek ouders	28
Verslaving ouders	24
Huiselijk geweld	23
Financiële en huisvestingsproblemen	20
Overbelasting ouders	18
Ziekte/lichamelijke handicap kind	10
Verstandelijke handicap kind/ouders	9
Politiecontact ouders/kind	8
Diversen	159
<i>Totaal</i>	<i>457</i>

Kwesties die minder dan acht maal voorkwamen, zijn in de restrubriek 'diversen' ondergebracht.

2.6.2 Problemen volwassen hoofdpersonen

In 15 zaken was er geen betrokken en een volwassene de hoofdpersoon van de Eigen Kracht-conferentie. In 14 van deze zaken worden 30 kwesties als belangrijkste problemen genoemd; dat is 2,1 per zaak.

Achtergrondproblematiek volwassen hoofdpersonen:

	Aantal
Verstandelijke handicap	4
Financiële/huisvestingsproblemen	4
Ziekte/lichamelijke beperking	3
Echtscheidingsperikelen	3
Problemen rond scholing	2
Dood/ziekte ouder van hoofdpersoon	2
Problemen tussen ouders en hoofdpersoon	2
Verslaving	2
Eenzaamheid	2
Diversen	6
<i>Totaal</i>	<i>30</i>

In de categorie diversen komen de volgende onderwerpen eenmaal voor: verslaving ouder van de hoofdpersoon, gedragsproblemen, huiselijk geweld, psychiatrische problemen, pedagogische onmacht, teveel hulpverlening.

2.7 Zorgen en vragen

Op het 'formulier aanmelding' dat de Eigen Kracht *Centrale* gebruikt, formuleren de aanmelders de reden van hun verwijzing en de vraag (of vragen) die zij aan de familie willen voorleggen. Zij beschrijven hun zorgen over de situatie van de kinderen of volwassen hoofdpersonen en benoemen concreet de zorgpunten.

Deze (open) vragen die zij over deze zorgen formuleren zijn belangrijk omdat zij het uitgangspunt van de Eigen Kracht-conferentie zijn.

2.7.1 Zorgen en vragen kinderen

Doordat zesmaal de vraag in het registratieformulier niet is ingevuld, is van 6 van de 241 zaken waarin een kind de hoofdpersoon is, onbekend welke vraag of vragen er zijn geformuleerd. In de overige 235 zaken zijn 381 vragen voor de families geformuleerd. Dat is 1,6 vragen per situatie.

De vragen gaan over:

	Totaal
Opvoeding	157
Woonplek: waar moet het kind wonen?	71
Omgangsregeling	22
Zelfstandigheid	19
Gedrag van het kind	17
Onderwijs	13
Financiën	12
Persoonlijke problemen ouders	10
Diversen	60
<i>Totaal</i>	<i>381</i>

De meeste vragen gaan over de opvoeding (41%) en waar het kind moet wonen (17%). Onder diversen vallen kwesties die minder dan 10 keer zijn genoemd, ondermeer medische zaken, stoppen huiselijk geweld, voorziening in het gezag.

Voorbeelden van vragen over opvoeding zijn:

- wat is er nodig om de kinderen veilig te laten opgroeien, zowel bij vader als bij moeder?
- wie kan moeder hulp bieden bij de opvoeding, zodat de kinderen beter naar haar luisteren?
- wie en wat is nodig om het meisje veilig en verantwoord op te laten groeien?
- op welke manier kan ons gezin ondersteuning krijgen bij het begeleiden van ons kind?
- wat is er nodig zodat moeder en kinderen in een veilige en rustige situatie kunnen leven en ontwikkelen naar volwassenheid?

Voorbeelden van vragen over wonen zijn:

- waar worden de kinderen groot?
- waar gaat X verder opgroeien?
- waar kunnen de kinderen tijdelijk heen als moeder opgenomen is?
- bij wie kan Y voor langere tijd wonen en wat is er nodig om dit te laten slagen?
- waar kan Z het beste wonen, wie kan hem opvangen en begeleiden?

Voorbeelden van vragen rond omgangsregelingen zijn:

- hoe kan vader contact hebben met zijn zoon zonder dat de veiligheid van de zoon in gevaar komt?
- hoe kan de veiligheid in het belang van de kinderen gewaarborgd blijven in contact met vader?
- hoe wordt contact onderhouden met de familie waar het kind niet gaat wonen?
- hoe wordt het contact tussen kind en ouders gewaarborgd: hoe ziet de bezoeksregeling eruit?

Voorbeelden van vragen rond het gedrag van het kind zijn:

- wat is er nodig zodat het goed met het gedrag van X blijft gaan?
- wat is er nodig om het contact tussen broer en zus te verbeteren (als er geen anderen bij zijn)?
- wie helpt Y bij het omgaan met zijn ADHD/ODD?
- hoe helpen we Z omgaan met zijn driftbuien?

Voorbeelden van vragen begeleiding naar zelfstandigheid zijn:

- welke deskundige ondersteuning/begeleiding hebben de kinderen nodig om door te groeien tot evenwichtige volwassenen en hun opleiding goed te kunnen afronden?
- hoe kan X geholpen worden met zijn toekomst; werk en school?
- wie helpt Z als hij op kamers woont?

Voorbeelden van vragen rond onderwijs zijn:

- wat is er nodig om X te steunen om zijn resultaten op school te verbeteren?
- wat kunnen wij als ouders en familie doen om de zorgen van de school weg te nemen?
- wat is er nodig zodat het kind weer normaal naar school gaat?

Voorbeelden van diverse vragen zijn:

- wat is er nodig voor moeder om haar leven weer op orde te krijgen?
- wat is nodig om het geweld binnen het gezin te stoppen en te voorkomen?
- hoe kan moeder geholpen worden haar contacten te versterken?
- wie is aanspreekpunt binnen de familie als het gaat om de gemaakte afspraken van de Eigen Kracht-conferentie?

2.7.3 Zorgen en vragen volwassen hoofdpersonen

In de 15 zaken waar een volwassene de hoofdpersoon was, zijn 27 zorgen en vragen geformuleerd. Deze vragen hebben te maken met het gedrag van de cliënt (5x), zelfstandigheid (5x), medische kwesties (2x) en woonplek (2x). De resterende 13 vragen kwamen eenmaal voor.

Voorbeelden van vragen zijn:

- welke hulp heeft X nodig bij het verwerken van het verleden?
- welke hulp kan de familie bieden bij het invullen van formulieren en het verwerken van post?
- hoe kan Y zo zelfstandig mogelijk wonen zonder risico's te lopen?
- welke steun kan Z krijgen om minder te gaan blowen?

2.8 Achtergrondkenmerken aangemelde volwassenen

In 15 van de 256 zaken draaide het niet om de problemen van een kind maar om de problemen van een meerderjarige.

Het gaat om 5 mannen en 10 vrouwen. Het merendeel (7 personen) zijn jong-volwassenen in de leeftijd van 19-25 jaar, een persoon is tussen de 31 en 40 jaar en er zijn drie personen ouder dan 40. Van een viertal mensen is de leeftijd onbekend.

Zeven van hen hebben een Nederlandse achtergrond. Twee hebben een niet-Nederlandse achtergrond, namelijk een Marokkaanse of Surinaamse. De achtergrond van overige zes is onbekend.

Vijf van de volwassen cliënten verblijven bij hun ouder(s), vier wonen er zelfstandig en 1 woont bij familie. Van de anderen is de verblijfplaats niet bekend.

2.9 Achtergrondkenmerken aangemelde kinderen

2.9.1 Aantal

In 15 van de 256 zaken, waren geen kinderen betrokken. Bij de overige 241 zaken ging het om in totaal 401 kinderen waar zorgen om zijn, dat is gemiddeld 1,6 kind per verwijzing.

2.9.2 Leeftijd

De leeftijd van de aangemelde kinderen is:

Leeftijd	Aantal	Percentage
Ongeboren	3	1%
0-4 jaar	62	16%
5-12 jaar	142	36%
13-18 jaar	184	46%
Onbekend	10	1%
<i>Totaal</i>	<i>401</i>	<i>100%</i>

2.9.3 Geslacht

Het gaat om 158 meisjes (56%) en 124 jongens (44%). Van 1 ongeborene is het geslacht niet bekend.

2.9.4 Etniciteit

Etniciteit van de kinderen:

	Aantal
beide ouders Nederlands	193
een of beide ouders niet in Nederland geboren	175
Onbekend	33
<i>Totaal</i>	<i>401</i>

Van de kinderen van wie de etniciteit bekend is, is dus 53% Nederlands en 47% van oorsprong niet-Nederlands.

Voorkomende niet-Nederlandse achtergrond: Angolees, Antilliaans, Armeens, Burundees, Duits, Dominicaans, Engels, Egyptisch, Ghanees, Hindoestaans, Indiaas, Iranes, Italiaans, Kaap Verdisch, Malawees, Marokkaans, Moluks, Nepalees, Portugees, Slowaaks, Somalisch, Surinaams, Thais, Turks en Venezulaans.

2.9.5 Verblijfplaats

De verblijfplaats van de kinderen bij de aanmelding naar Eigen Kracht:

Verblijfplaats	Aantal
Thuis (bij een van de ouders)	292
Bij familie of netwerk	48
In pleeggezin (geen familie of netwerk)	7
Crisis- of leefgroep	22
Anders	28
Onbekend	4
<i>Totaal</i>	<i>401</i>

Van de kinderen woont 73% bij een van de ouders thuis ten tijde van de aanmelding. Veertien procent woont in een ander gezin, 6% in een groep. Onder de categorie anders vallen jongeren in een jeugdgevangenis of zonder vaste woon- of verblijfplaats en kinderen die op verschillende adressen wonen.

2.10 Samenwerking aanmelder en Eigen Kracht-coördinator

Tijdens de voorbereiding van de Eigen Kracht-conferentie is een goede samenwerking en afstemming tussen aanmelder en Eigen Kracht-coördinator van belang. Om enigszins zicht te krijgen op hoe deze samenwerking beleefd wordt, is zowel aan de aanmelder als aan de Eigen Kracht-coördinator gevraagd een 'rapportcijfer' te geven voor de samenwerking. Aanmelders beoordeelden de samenwerking met de regio-manager met een 7,7 en geven de Eigen Kracht-coördinator een 8 (zie ook hoofdstuk 6).

Op de vraag welke rapportcijfer de Eigen Kracht-coördinator geeft aan de samenwerking met de aanmelder (professional) hebben 237 Eigen Kracht-coördinatoren geantwoord. Zij geven de samenwerking gemiddeld een 7,6. 16 coördinatoren (7%) geven de samenwerking een onvoldoende. Het laagste cijfer is een 3, dat wordt tweemaal gegeven. Er worden vaker hoge cijfers uitgedeeld; zo werd er 40 maal een 9 gegeven.

Uit de toelichting op de vraag, blijkt wat de coördinatoren belangrijke zaken in de samenwerking vinden. Hun criteria zijn: open communicatie, goede bereikbaarheid, bereidheid tot het geven van informatie, heldere informatie geven tijdens de Eigen Kracht-conferentie, positieve instelling en betrokkenheid.

3 Geen Eigen Kracht-conferentie (fase 1 zaken)

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over zaken (aanmeldingen) waarin het uiteindelijk niet tot een formele Eigen Kracht-conferentie is gekomen; de zogenaamde fase 1 conferenties. Dit is het geval als tijdens de voorbereiding blijkt dat een Eigen Kracht-conferentie niet haalbaar of niet meer nodig is en de voorbereiding wordt gestaakt.

3.2 Aantal

In totaal werden er in 2006 256 zaken afgerond. Van deze zaken kwam het 182 maal tot een conferentie, d.w.z. familie en bekenden kwamen bijeen om een plan te maken. 74 maal werd de voorbereiding gestaakt voordat er een conferentie werd gehouden. Dat betekent dat 71% van de aanmeldingen leidde tot het houden van een Eigen Kracht-conferentie. In 29% van de aanmeldingen kwam het dus niet zover.

	Vorbereiding gestaakt	Aantal zaken in 2006
Groningen	7	26
Friesland	4	19
Overijssel	17	55
Flevoland	5	16
Gelderland	0	3
Utrecht	0	1
Noord-Holland (incl. Amsterdam)	22	78
Zuid-Holland (incl. Den Haag/Rotterdam)	17	51
Zeeland	2	6
Noord-Brabant	0	1
<i>Totaal</i>	<i>74</i>	<i>256</i>

In de volgende provincies werden de meeste Eigen Kracht-conferenties gehouden: Groningen, Noord-Holland, Overijssel en Zuid-Holland. Het percentage fase 1 zaken in deze provincies is respectievelijk: 27%, 28%, 31% en 33%.

3.3 Reden

Van 68 van de 74 zaken waarin de voorbereiding werd gestaakt is bekend of er tijdens de voorbereidingsperiode al dan niet een oplossing is gevonden. In 36 zaken (52%) werd geen oplossing gevonden, in 32 zaken (48%) wel.

In de 32 zaken waarin wel een oplossing werd gevonden, gingen familieleden met elkaar om de tafel om een oplossing te bedenken -soms in de aanwezigheid van hulpverleners, soms zonder- of werd er 'ja' gezegd tegen een al eerder gedaan hulpverleningsaanbod.

Enkele voorbeelden ter illustratie:

- Naar aanleiding van de uitleg over wat een Eigen Kracht-conferentie inhoudt en wat de bedoeling is, besluit een moeder dat haar dochter bij de vriendin mag blijven wonen. Moeder zegt te willen dat haar kind gelukkig is en ziet dat haar dochter dat is en goed functioneert bij de vriendin;
- De noodzaak van een Eigen Kracht-conferentie vervalt in een zaak waarin de hoofdpersoon gaat verhuizen, zelf werk gaat zoeken en er door MEE een indicatie is gegeven voor hulp bij post, financiën en orde;
- Een familie is zelf al met een plan gekomen: de jongen gaat wonen bij oom totdat de relatie met stiefmoeder zover is dat hij bij vader kan gaan wonen. Er is wekelijks familieoverleg;
- Moeder heeft zelf een oplossing gevonden; een paar adressen waar het kind regelmatig naar toe kan en met behulp van professionele training kunnen ouders het thuis wonen van het kind weer aan.

In de 36 zaken waarin geen oplossing is gevonden, willen ouders of kinderen geen Eigen Kracht-conferentie (bijvoorbeeld omdat ouders geen anderen willen betrekken) of zijn de tegenstellingen in de familie te groot.

Enkele voorbeelden ter illustratie:

- Ouders willen absoluut niet meewerken en zijn niet bereid anderen in te schakelen;
- Kinderen zijn tijdens de voorbereiding vastgezet in verband met het plegen van delicten. Moeder ziet daardoor (voorlopig) af van een conferentie;
- Ouders willen niet komen. Zij vinden de kans op 'onderling' geweld te groot;
- Moeder heeft van begin af aan getwijfeld over de conferentie, de kinderen zagen het ook niet zitten. Kinderen zijn na een escalatie in de crisisopvang terecht gekomen waarop moeder heeft besloten de conferentie af te blazen.

3.4 Aantal contacten

In de 74 zaken waarin uiteindelijk geen conferentie is gehouden, hebben de Eigen Kracht-coördinatoren met 487 personen contact onderhouden. Dat is 6,6 per zaak. De meest voorkomende contacten waren met de ouders (25%), de kinderen (9%), andere familieleden (30%), en professionals waaronder de aanmelder (22%).

3.5 Aanmelders

Bij de zaken die niet tot een Eigen Kracht-conferentie hebben geleid, zijn 29 aanmeldingen van het bureau Jeugdzorg (40%). Hiervan is 31% afkomstig van de afdeling jeugdbescherming van het bureau Jeugdzorg, 69% van de vrijwillige hulpverlening van het bureau Jeugdzorg.

Aanmelders van zaken die niet tot een Eigen Kracht-conferentie hebben geleid:

Aanmelders:	Aantal	%
Bureau Jeugdzorg afdeling (vrijwillig kader)	20	27%
MEE	13	18%
Bureau Jeugdzorg (jeugdbescherming)	9	12%
Familielid, bekende of hoofdpersoon zelf	9	12%
Zorgaanbieders Jeugdzorg	6	8%
Raad voor de Kinderbescherming/AMK	5	7%
School	4	5%
Anders	8	11%
<i>Totaal</i>	<i>74</i>	<i>100%</i>

3.6 Duur hulpverlening

Van de gezinnen waar het niet tot een Eigen Kracht-conferentie is gekomen, krijgt circa 26% de conferentie aangeboden in het eerste jaar dat zij met hulpverlening te maken hebben. Vierendertig procent heeft 1 tot 5 jaar contact met hulpverleners. Veertien procent heeft meer dan 5 jaar contact met hulpverleners. Het merendeel van de gezinnen heeft dus geruime tijd contact met hulpverleners. 10% van de gezinnen heeft geen contact met hulpverleners.

Duur van bestaande hulpverlening aan aangemelde gezinnen waarbij het niet tot een Eigen Kracht-conferentie kwam:

	Totaal
Geen hulpverlening	7
0 tot 1 jaar	19
1 tot 2 jaar	13
2 tot 5 jaar	13
5 - 10 jaar	5
meer dan 10 jaar	5
Onbekend	12
<i>Totaal</i>	<i>74</i>

3.7 Achtergrondproblematiek

In de volgende paragrafen staat welke problemen er speelden in de zaken waarbij het niet tot een Eigen Kracht-conferentie kwam. Deze gegevens komen uit het registratieformulier dat Eigen Kracht-coördinatoren hebben ingevuld. Het zijn hun antwoorden op een open vraag. Zij hebben de naar hun mening belangrijkste kwesties opgeschreven. Op basis daarvan is onderstaande rubricering gemaakt, die niet uitputtend is maar wel aangeeft wat de belangrijkste problemen zijn.

Er zijn 74 fase 1 zaken, daarvan zijn er 3 zaken waarin de hoofdpersoon een volwassene is.

3.7.1 Problemen kinderen

Er zijn gegevens bekend van 64 van de 71 zaken waarin kinderen de hoofdpersoon zijn. In totaal worden er 116 belangrijke problemen genoemd; dat is 1,8 per zaak.

Achtergrondproblematiek kind:

	Totaal
Gedragsproblemen kind	20
Echtscheidingsperikelen	12
Pedagogische onmacht/verwaarlozing	8
Psychiatrische problemen ouders	6
Huiselijk geweld	6
Dood/ziekte ouders/verzorgers	5
Overbelasting ouders	5
Verslaving ouders	4
Financiën/huisvesting	3
Verstandelijke handicap kind/ouders	2
Politiecontact ouders/kind	2
Diversen	43
<i>Totaal</i>	<i>116</i>

Onder diversen staan de problemen genoemd die slechts eenmaal voorkomen, zoals leerproblemen en seksueel misbruik.

Meest voorkomend zijn gedragsproblemen van het kind en echtscheidingsperikelen.

3.7.2 Problemen volwassen hoofdpersonen

In drie fase 1 zaken was een volwassene de hoofdpersoon. Van deze zaken is bekend dat er tweemaal sprake was van een verstandelijke handicap. Tweemaal speelde sociaal isolement een rol. Daarnaast werden nog 2 achtergrondproblemen genoemd die elk eenmaal voorkwamen: gedragsprobleem, en teveel hulpverleners.

3.8 Zorgen en vragen

In de 74 zaken die niet tot een Eigen Kracht-bijeenkomst hebben geleid, waren de volgende zorgen en vragen uitgangspunt bij de start van de voorbereiding. Deze zorgen en vragen zijn geformuleerd door de aanmelder.

3.8.1 Zorgen en vragen kinderen

Er zijn gegevens bekend van 66 van de 71 zaken waarin kinderen de hoofdpersoon zijn. In totaal worden er 92 zorgen en vragen genoemd; dat is 1,4 per zaak.

Zorgen en vragen kinderen:

	Totaal
Opvoeding	43
Woonplek: waar moet het kind wonen?	11
Onderwijs	5
Omgangsregeling	4
Gedrag van het kind	3
Diversen	26
<i>Totaal</i>	<i>92</i>

De meeste vragen gaan over de opvoeding (47%). Daarna komt waar het kind moet wonen (12%) het meeste voor.

3.8.2 Zorgen en volwassen hoofdpersonen

In de 3 zaken waarin een volwassene de hoofdpersoon was zijn 5 zorgen en vragen geformuleerd. Het gaat ondermeer om het gedrag, de zelfstandigheid en het wonen.

3.9 Achtergrondkenmerken kinderen

3.9.1 Aantal

In 3 zaken waren geen kinderen betrokken. Bij de overige 71 fase 1 zaken, ging het totaal om 118 kinderen om wie zorgen zijn. Dat is gemiddeld 1,7 kind per aanmelding.

3.9.2 Leeftijd

De leeftijd van de kinderen uit de fase 1 conferenties:

	Aantal	Percentage
0-4 jaar	18	15%
5-12 jaar	44	37%
13-18 jaar	53	45%
Onbekend	3	3%
<i>Totaal</i>	<i>118</i>	<i>100%</i>

3.9.3 Geslacht

Het gaat om 58 meisjes (49%) en 52 jongens (49%). Van 2 kinderen is het geslacht niet bekend.

3.9.4 Etniciteit

Van de kinderen van wie de etniciteit bekend is, is 61% Nederlands en 39% van oorsprong niet-Nederlands. Van 9 kinderen is de etniciteit niet bekend.

3.9.5 Verblijfplaats

De verblijfplaats van de kinderen is bij de aanmelding naar Eigen Kracht:

	Aantal
Thuis (bij een van de ouders)	90
Bij familie of netwerk	11
In pleeggezin (geen familie of netwerk)	1
Crisis- of leefgroep	8
Anders	6
Onbekend	2
<i>Totaal</i>	<i>118</i>

Van de kinderen woont 76% bij een van de ouders ten tijde van de aanmelding. 10% woont in een ander gezin, hetzij in het netwerk, hetzij bij vreemden. 7% verblijft in een residentiële setting.

3.9.10 Achtergrondkenmerken volwassen hoofdpersonen

De volwassen hoofdpersonen bij wie het niet tot een Eigen Kracht-conferentie kwam zijn twee vrouwen en een man. Een van hen heeft een Nederlandse achtergrond, een van hen een niet-Nederlandse achtergrond en van een is de achtergrond onbekend.

Zij wonen thuis, in een netwerkpleeggezin en op een onbekende plaats.

4 De Eigen Kracht-conferentie (fase 2 zaken)

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over 182 zaken waarvan de voorbereiding is uitgemond in een bijeenkomst: de Eigen Kracht-conferentie. Om deze gegevens in een kader te kunnen plaatsen, volgt hier eerst een schets van hoe de voorbereiding en die bijeenkomst verloopt. Een Eigen Kracht-conferentie wordt voorbereid door een Eigen Kracht-coördinator. Deze heeft geen hulpverlenende of inhoudelijke taak. Hun opdracht is het organiseren en faciliteren van de Eigen Kracht-conferentie. Dat doen zij door de familie en de aanmelder over de mogelijkheden en werkwijze van een Eigen Kracht-conferentie te informeren, te zoeken naar zoveel mogelijk mensen die kunnen bijdragen en ervoor te zorgen dat zij op een door hen gewenst moment bij elkaar komen voor de Eigen Kracht-conferentie. De coördinator stelt tijd en plaats vast en is verantwoordelijk voor de logistiek in overeenstemming met de wensen van de familie. De coördinator is belast met een verantwoorde uitvoering van de Eigen Kracht-conferentie en lost voorkomende problemen op. Noch de coördinator noch de hulpverleners zijn aanwezig bij het overleg van de familie in de besloten tijd. Aan het eind van de conferentie legt de coördinator de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het plan bij de familie en de betrokken aanmelder(s). Het einde van de Eigen Kracht-conferentie betekent ook het eind van de betrokkenheid van de coördinator bij de familie.

4.2 Aantal Eigen Kracht-conferenties

In totaal werden er in 2006 256 zaken afgesloten. Van deze 256 zaken kwam het 182 maal tot een conferentie, d.w.z. familie en bekenden kwamen bijeen om een plan te maken. Vierenzeventig maal werd de voorbereiding gestaakt voordat er een conferentie werd gehouden (zie hoofdstuk 3). In 2006 leidde 71% van de aanmeldingen tot een fase 2 conferentie.

	Vorbereiding leidt tot EKC (fase 2)	Vorbereiding gestaakt: (fase 1)	Totaal afgerond in 2006
Groningen	19	7	26
Friesland	15	4	19
Flevoland	38	17	55
Overijssel	11	5	16
Gelderland	3	-	3
Utrecht	1	-	1
Noord-Holland (incl. A'dam)	56	22	78
Zuid-Holland (incl. Den Haag en Rotterdam)	34	17	51
Zeeland	4	2	6
Noord-Brabant	1	-	1
<i>Totaal</i>	<i>182</i>	<i>74</i>	<i>256</i>

4.3 Duur van voorbereiding

Als een zaak verwezen is naar Eigen Kracht start de Eigen Kracht-conferentie met de voorbereiding. Deze loopt tot de dag van de Eigen Kracht-conferentie. Meer dan de helft van de Eigen Kracht-conferenties (67%) wordt binnen 2 maanden gerealiseerd; 87% binnen drie maanden.

Duur voorbereiding Eigen Kracht-conferentie:

	Aantal	Aantal in%
0-1 maand	48	26%
1-2 maanden	75	41%
2-3 maanden	36	20%
meer dan 3 maanden	23	13%
<i>Totaal</i>	<i>182</i>	<i>100%</i>

4.4 Aanmelders

Bij de 182 aangemelde zaken die tot een Eigen Kracht-conferentie hebben geleid, zijn er 99 aanmeldingen van het bureau Jeugdzorg. Dat is 54%. Hiervan is 53% afkomstig van de afdeling vrijwillige hulpverlening en 47% van de afdeling jeugdbescherming van het bureau Jeugdzorg.

Aanmelders:	Aantal	Percentage
Bureau Jeugdzorg (vrijwillig kader)	52	29%
Bureau Jeugdzorg jeugdbescherming ^c	47	26%
Zorgaanbieders Jeugdzorg	20	11%
MEE	17	9%
Familie/bekende of hoofdpersoon zelf	14	8%
Gezondheidszorg	13	7%
Raad voor de Kinderbescherming/AMK	8	4%
Anders	11	6%
<i>Totaal</i>	<i>182</i>	<i>100%</i>

4.5 Duur hulpverlening

Van de gezinnen en personen die een Eigen Kracht-conferentie hebben meegemaakt, kreeg een op de 4 gezinnen (24%) de conferentie aangeboden in het eerste jaar dat zij met hulpverlening te maken hebben. 41% heeft 1 tot 5 jaar contact met hulpverleners. Het merendeel heeft dus al geruime tijd contact met hulpverleners. 10% heeft geen contact met hulpverleners.

^c Hier worden ook de landelijk werkende jeugdbeschermingsorganisaties onder verstaan die onder een andere naam werken, zoals de William Schrikker Stichting en het Leger des Heils.

Duur van bestaande hulpverlening aan aangemelde gezinnen waarbij het tot een EKC kwam:

	Totaal
Geen hulpverlening	18
0 tot 1 jaar	44
1 tot 2 jaar	38
2 tot 5 jaar	36
5 - 10 jaar	18
meer dan 10 jaar	19
Onbekend	9
<i>Totaal</i>	<i>182</i>

4.6 Achtergrondproblematiek

In onderstaande paragrafen staat welke problemen er speelden in de zaken waarin een Eigen Kracht-conferentie gehouden werd. Deze gegevens komen uit het registratieformulier dat Eigen Kracht-coördinatoren hebben ingevuld. Het zijn hun antwoorden op een open vraag. Zij hebben de naar hun mening belangrijkste kwesties opgeschreven. Op basis daarvan is onderstaande rubricering gemaakt, die niet uitputtend is maar wel aangeeft wat de belangrijkste problemen zijn.

Er is een onderscheid gemaakt tussen zaken waar de hoofdpersoon een kind is (4.6.1) en een waar de hoofdpersoon een volwassene is (4.6.3). Van de 182 fase 2 zaken, zijn er 12 waarin de hoofdpersoon een volwassene is.

4.6.1 Problemen kinderen

Van 11 zaken ontbrak de omschrijving van de coördinator of was die te onduidelijk (n=159).

Achtergrondproblematiek kinderen:

	Aantal
Gedragsproblemen kind	42
Dood/ziekte ouders/verzorgers	24
Pedagogische onmacht/verwaarlozing	24
Echtscheidingsperikelen	23
Psychiatrische problematiek ouders	22
Verslaving ouders	20
Financiële en huisvestingsproblemen	17
Huiselijk geweld	17
Overbelasting ouders	13
Ziekte/lichamelijke handicap kind	10
Verstandelijke handicap kind/ouders	7
Politiecontact ouders/kind	6
Diversen	116
<i>Totaal</i>	<i>341</i>

Meest genoemde achtergrondproblematieken zijn gedragsproblemen kind, dood/ziekte van ouders of verzorgers en pedagogische verwaarlozing.

Kwesties die minder dan zesmaal voorkwamen, zijn in de restrubriek 'diversen' ondergebracht. Voorbeelden hiervan zijn: vader moet het land verlaten, kind voelt zich onveilig op de groep, spanningen in de buurt, ouder ontslagen, terugval bij overgang van besloten setting naar open setting.

4.6.2 Problemen volwassen hoofdpersonen

Van 1 van de zaken waar een volwassene de hoofdpersoon is, zijn geen gegevens bekend (n=11).

Achtergrondproblematiek volwassen hoofdpersonen:

	Totaal
Financiën/huisvesting	4
Ziekte/lichamelijke beperking	3
Echtscheidingsperikelen	3
Verstandelijke handicap	2
Problemen rond scholing	2
Problemen tussen hoofdpersoon en ouders	2
Dood/ziekte ouder hoofdpersoon	2
Verslavingsproblematiek	2
Diversen	4
<i>Totaal</i>	<i>24</i>

Meest genoemde achtergrondproblematieken zijn problemen met geld en huisvesting, ziekte/lichamelijke beperking en echtscheidingsperikelen.

Diversen zijn: verslaving ouder, huiselijk geweld, psychiatrische problematiek, pedagogische onmacht.

4.7 Zorgen en vragen

In de 182 zaken die tot een Eigen Kracht-bijeenkomst hebben geleid, werden zorgen en vragen door de aanmelder geformuleerd. Deze zijn het uitgangspunt van de Eigen Kracht-conferentie.

Er is een onderscheid gemaakt tussen zaken waar de hoofdpersoon een kind is (4.7.1) en een waar de hoofdpersoon een volwassene is (4.7.3). Van de 182 fase 2 zaken, zijn er 12 waarin de hoofdpersoon een volwassene is.

4.7.1 Zorgen en vragen kinderen

Er zijn 289 vragen voor de Eigen Kracht-conferentie geformuleerd. Dat is 1,6 vraag per situatie.

De vragen gaan over:

	Totaal
Opvoeding	114
Woonplek: waar moet het kind wonen?	60
Omgangsregeling	18
Zelfstandigheid	18
Gedrag van het kind	14
Onderwijs	8
Diversen	57
<i>Totaal</i>	<i>289</i>

De meeste vragen gaan over de opvoeding (40%). Daarna komt waar het kind moet wonen (20%), de omgangsregeling (6%) en zelfstandigheid (6%).

4.7.2 Zorgen en vragen volwassen hoofdpersonen

Er zijn 22 vragen voor de Eigen Kracht-conferentie geformuleerd. Van 11 zaken waarin een volwassene hoofdpersoon is zijn de gegevens bekend. Er zijn dus 2 vragen per situatie gesteld.

Vragen over het gedrag van de hoofdpersoon en zelfstandigheid komen het meest voor: ieder viermaal. Tweemaal gaat het om medische kwesties. Twaalf zaken komen eenmaal voor. Voorbeelden hiervan zijn: hulp bij vervoer zoon, regelen uitvaart, klussen in huis, financiën, hulp bij maken van afspraken.

4.8 Achtergrondkenmerken kinderen

4.8.1 Aantal

Bij de 170 zaken waar kinderen de hoofdpersoon zijn en het tot een Eigen Kracht-conferentie kwam, ging het totaal om 283 kinderen om wie zorgen zijn. Dat is gemiddeld 1,6 kind per aanmelding.

4.8.2 Leeftijd

De leeftijd van de kinderen van de zaken, die tot een Eigen Kracht-conferentie leidden:

Leeftijd	Aantal	Percentage
Ongeboren	3	1%
0-4 jaar	44	16%
5-12 jaar	98	35%
13-18 jaar	131	46%
Onbekend	7	2%
<i>Totaal</i>	<i>283</i>	<i>100%</i>

4.8.3 Geslacht

Het gaat om 137 meisjes (48%) en 140 jongens (49%).

4.8.4 Etniciteit

Van 24 kinderen is de etniciteit onbekend. Van de kinderen van wie de etniciteit bekend is (n=259), is dus 51% Nederlands en 49% van oorsprong niet-Nederlands.

4.8.5 Verblijfplaats

De verblijfplaats van de 283 kinderen voor wie een Eigen Kracht-conferentie is gehouden, bij de aanmelding naar Eigen Kracht:

Verblijfplaats	Totaal
Thuis (bij een van de ouders)	202
Bij familie of netwerk	37
In pleeggezin (geen familie of netwerk)	6
Crisis- of leefgroep	14
Anders	22
Onbekend	2
<i>Totaal</i>	<i>283</i>

Van de kinderen woont 71% bij een van de ouders ten tijde van de aanmelding. 15% woont in een ander gezin, hetzij in het netwerk, hetzij bij vreemden. 5% verblijft in een residentiële setting.

4.9 Achtergrondkenmerken volwassen hoofdpersonen

Acht van de volwassen hoofdpersonen zijn vrouw, 4 zijn man.

Zes hoofdpersonen hebben een Nederlandse achtergrond, 1 een niet-Nederlandse achtergrond. Van 5 hoofdpersonen is hun achtergrond niet bekend.

Vier hoofdpersonen wonen bij hun ouder(s) en vier wonen er zelfstandig. Van de andere 4 is de verblijfplaats onbekend.

4.10 Locatie van de Eigen Kracht-conferentie

De coördinator overlegt met de familie waar de conferentie gehouden wordt. Zij kiezen meestal voor een voor hen bekend wijk- of kerkgebouw. De families kiezen voor deze locaties vanwege het feit dat zij de ruimtes kennen en gezellig vinden. Verder speelt de bereikbaarheid en de centrale ligging een rol. Eigen Kracht-conferenties worden ook geregeld in horecagelegenheden gehouden.

De familie kiest zelden (6%) voor een kantoorlocatie, zoals een hulpverleningsinstelling.

4.11 Tijdstip

Zes op de tien Eigen Kracht-conferenties werden op een doordeweekse dag gehouden, de rest in het weekend. Van 7 Eigen Kracht-conferenties is niet bekend wanneer zij werden gehouden.

Wat het tijdstip van de dag betreft, de meeste families kiezen voor overdag. Bij een deel is de conferentie overdag begonnen en doorgegaan tot in de avond.

	Aantal
Overdag	82
's Avonds	34
Overdag/'s avonds	44
Onbekend	22
<i>Totaal</i>	<i>182</i>

4.12 Duur

Aan de Eigen Kracht-coördinatoren is gevraagd hoe lang de Eigen Kracht-conferentie heeft geduurd. Het gaat hierbij niet om de tijd die bijvoorbeeld aan voorbereiding besteed is, maar alleen om de tijd die de bijeenkomst van familie, netwerk en aanmelder(s) in beslag genomen heeft. Het blijkt dat 68% van de Eigen Kracht-conferenties 1 tot 5 uur beslaat. 30% duurt 5 tot 8 uur.

Duur Eigen Kracht-conferentie:

Tijd in uren	Aantal
1 tot 3	39
3 tot 5	83
5 tot 8	53
8 tot 10	5
Onbekend	1
<i>Totaal</i>	<i>181</i>

Het tweede deel van de Eigen Kracht-conferentie is de besloten tijd. Hierin zijn familie en netwerk met elkaar aan het beraadslagen. Onderstaande tabel geeft weer hoeveel tijd zij hiervoor nodig hebben gehad. Voor de meeste families is 1 tot 3 uur 'onder elkaar' voldoende.

Duur besloten tijd:

Tijd in uren	Aantal
0 tot 1	19
1 tot 3	108
3 tot 5	40
5 tot 8	12
Anders	2
<i>Totaal</i>	<i>181</i>

4.13 Aantal deelnemers

In totaal hebben 2344 personen deelgenomen aan de 182 Eigen Kracht/conferenties. Dit aantal is uitgezonderd de Eigen Kracht/coördinator en een eventueel aanwezige tolk, aangezien zij alleen facilitair aanwezig zijn en geen inhoudelijke inbreng hebben. Er was overigens slechts in 11 Eigen Kracht-conferenties een tolk 'van buiten' aanwezig.

Bij de 'kleinste' conferentie waren 5 deelnemers aanwezig, de 'grootste' telde 47 aanwezigen. Gemiddeld waren 12,9 personen per Eigen Kracht-conferentie aanwezig.

Van 10 personen is niet bekend wie het zijn en in welke relatie ze tot de hoofdpersoon staan.

Van het aantal aanwezigen waarvan bekend is wie het zijn (n=2334) is 9% minderjarig. Dit zijn voornamelijk de kinderen om wie de conferentie draait en familie van hen. Vriendjes of vriendinnetjes zijn bij hoge uitzondering aanwezig.

Aanwezige kinderen:

<i>Totaal</i>	218
---------------	-----

De volwassen aanwezigen zijn onder te verdelen in drie categorieën: familie, sociaal netwerk en professionals. Onderstaande tabellen laten zien hoe zij vertegenwoordigd waren in de Eigen Kracht-conferenties.

Aanwezige familieleden (volwassenen):

Soort familielid	Aantal
Ouders en stiefouders	268
Broer/zus	124
Grootouders	161
Ooms/tantes	434
Neven/nichten	121
Volwassen hoofdpersoon	15
Overige familie ^d	60
<i>Totaal</i>	1183

Aanwezigen uit sociaal netwerk (volwassenen):

<i>Totaal</i>	486
---------------	-----

De aanwezigen uit het sociaal netwerk zijn voornamelijk vrienden en bekenden van de ouders. Ook komen anderen voor, bijvoorbeeld de burens, kerkcontacten (ouderling) en de oppas.

^dOverige familieleden zijn ondermeer de volwassen cliënt zelf, stiefooms en – tantes, oud-tante, achterneef en overgrootouders.

Aanwezige professionals:

Soort professional	Aantal
Aanmelder	153
School	60
Anderen	234
<i>Totaal</i>	<i>447</i>

Anderen zijn hier ondermeer: psycholoog, maatschappelijk werker, groepsleider, psychotherapeut, medewerker thuiszorg, medewerker kinderdagverblijf, pleegouder, leerplichtambtenaar.

Het aantal aanwezigen bij een Eigen Kracht-conferentie is als volgt onder te verdelen: 60% is familie (incl. de kinderen), 21% is afkomstig uit het sociaal netwerk, 19% bestaat uit professionals.

4.14 Afwezigen

4.14.1 Aantal

Vierhonderdtachtig personen waren wel uitgenodigd, maar kwamen niet op de Eigen Kracht-conferentie. Dit is 2,6 per Eigen Kracht-conferentie.

Afwezigen	Aantal
Uit familie/netwerk	365
Professionals	115
<i>Totaal</i>	<i>480</i>

Er is niet (meer) gevraagd naar de reden van de afwezigheid. Gegevens hierover zijn wel verzameld in eerdere onderzoeken (Van Beek, 2003b, 2004b, 2005a).

4.14.2 Niet welkom

In 47 Eigen Kracht-conferenties waren een of meerdere personen niet welkom. Het ging in totaal om 74 personen. Afgezet tegen het totaal aantal Eigen Kracht-conferenties, is dit 0,4 persoon per conferentie.

Van 40 zaken is bekend wie het nodig vond dat er bepaalde personen niet zouden komen. Meestal waren dat ouders (16x), meerdere familieleden gezamenlijk (15x) of ouders en kinderen samen (5x). Ook kwam viermaal voor dat professionals het nodig vonden iemand uit te sluiten.

Van deze 74 'uitgesloten' personen hebben er 19 wel een bijdrage aan de Eigen Kracht-conferentie geleverd. Twaalf personen schreven een brief of email, 2 personen droegen bij via de telefoon en 5 personen op een onbekende manier.

4.15 Resultaat

Van alle 182 onderzochte Eigen Kracht/conferenties is het resultaat bekend. In 171 zaken (94%) slaagden familie en netwerk er in om het in één bijeenkomst eens te worden over een plan.

In 4% van de conferenties werd men het gedeeltelijk eens of was het plan nog niet af:

- 3 maal werd men het gedeeltelijk eens over een plan en sprak men een datum af om de conferentie te vervolgen;
- 3 maal werd geconcludeerd dat er meer voorwerk nodig was, bijvoorbeeld meer informatie over de ziekte van een ouder of een (aanvullend) onderzoek;
- 2 maal is niet precies duidelijk hoe het is gelopen.

Het is driemaal voorgekomen (2%) dat familie en netwerk er niet in slaagden om het eens te worden en de zaak teruggaven aan de aanmelder.

Van 137 van de 171 plannen is bekend dat zij door de aanmelder-professional als veilig zijn geaccepteerd. Van vier zaken zijn hierover geen gegevens bekend. Bij de rest was deze vraag niet van toepassing, bijvoorbeeld omdat de familie of hoofdpersoon zelf aanmelder was.

4.16 Inhoud plan

Een uitgebreide inhoudelijke analyse van de plannen is niet verricht. (Voor eerder onderzoek naar de inhoud van plannen uit Eigen Kracht-conferentie, zie Van Beek, 2003a). Wel is nagegaan of het plan een wijziging van verblijfplaats voor het kind bevat, of de familie professionele hulp nodig denkt te hebben en in hoeverre het een evaluatiemoment en noodplan omvat.

4.16.1 Wijziging verblijfplaats

In 60 fase 2 zaken ging het om vragen rondom wonen. Om hoeveel kinderen het gaat is niet bekend.

Uit de gegevens van de Eigen Kracht-coördinatoren (n=177) blijkt dat er in 55 zaken een verandering van verblijfplaats zal plaatsvinden. In 4 zaken gaat het om een mogelijke verandering van verblijfplaats. Het aantal kinderen dat van verblijfplaats zal veranderen is 77. Van 61 van hen is bekend welke wijziging er gaat plaatsvinden:

- 25 kinderen woonden thuis, maar gaan nu naar de andere ouder (4x), een netwerkpleeggezin (16x), een 'onbekend' pleeggezin (2x), zelfstandig wonen (2x) of begeleid wonen;
- 18 kinderen woonden in een groep, maar gaan nu naar huis (4x), een netwerkpleeggezin (10x), een onbekend pleeggezin (4x) of zelfstandig wonen (1x);
- 14 kinderen wonen in een netwerkpleeggezin, maar gaan nu naar hun ouders (8x), een netwerkpleeggezin (4x), een onbekend pleeggezin (2x) of begeleid wonen;
- 2 kinderen woonden in een 'onbekend' pleeggezin, maar gaan nu naar een netwerkpleeggezin;
- 1 jongere gaat van een jeugdgevangenis naar een zwervend bestaan;
- 1 jongere gaat van zelfstandig wonen naar begeleid wonen.

In onderstaande tabel staat in hoeverre de kinderen door de verandering van verblijfplaats gebruik gaan maken van meer of minder intensieve jeugdhulp. Zelfstandig wonen en bij de ouders wonen worden hierbij als even intensief beschouwd.

	Intensiever	Even intensief	Minder intensief	Totaal
Aantal	23 (38%)	6 (10%)	32 (52%)	61 (100%)

In dit schema wordt een netwerkplaatsing als even intensief beschouwd als een plaatsing in een onbekend pleeggezin. Vanuit kostenooptpunt is dat juist, maar familieleden ervaren een plaatsing bij bekenden als minder ingrijpend.

4.16.2 Vraag om professionele hulp

Van 174 Eigen Kracht/conferenties zijn gegevens bekend over de gevraagde professionele hulp. In 137 plannen (79%) vraagt de familie om hulp van professionals. In 37 plannen (21%) wordt geen professionele hulp gevraagd.

4.16.3 Evaluatie

De meerderheid van de families wil na verloop van tijd nog eens bij elkaar komen om het plan te evalueren.

Evaluatiemoment in het plan	Aantal
Ja	154
Nee	17
Onbekend	7
<i>Totaal</i>	<i>178</i>

In 87% van de plannen die de familie gemaakt heeft, is een afspraak gemaakt over een evaluatiemoment. Negen procent van de families hebben geen afspraak over een evaluatiemoment gemaakt, de rest is onbekend.

4.16.4 Noodplan

Het kan zijn dat de toekomst anders uitpakt dan de deelnemers aan de Eigen Kracht-conferentie kunnen voorzien. Daarom maakt 83% (n= 176) een afspraak over wat de aanwezigen doen als er dingen anders lopen dan voorzien. Meestal spreken zij af wie van de deelnemers aan de Eigen Kracht-conferentie er dan bij elkaar komen om te bezien wat er moet gebeuren.

5 Follow-up

5.1 Inleiding

Als een Eigen Kracht-conferentie volgens plan verloopt is het resultaat een door de familie gedragen plan. In dat plan staan afspraken van familie en bekenden onderling en eventueel vragen aan hulp- of dienstenverlenende organisaties. Vanuit het oogpunt van de verbetering van de situatie van de hoofdpersonen, is het maken van het plan een eerste stap. Het komt aan op de uitvoering van het plan. Om enig inzicht te krijgen in hoeverre de gemaakte plannen worden uitgevoerd, is na circa drie maanden gevraagd hoe het met de uitvoering staat. Daarbij dient aangetekend te worden dat dit niet per se iets zegt over hoe het met de hoofdpersonen is gesteld. In de loop der tijd kunnen situaties veranderen en moeten afspraken wellicht aangepast worden. Wat de redenen zijn van het al dan niet uitvoeren van de plannen werd dit jaar niet onderzocht. Dit werd wel eerder gedaan (Van Beek, 2003a).

Er zijn 70 follow-up formulieren van Eigen Kracht-coördinatoren ontvangen. Geschat wordt dat dit ongeveer 45% is van het aantal zaken dat in 2006 aan follow-up toe was (zie hoofdstuk 1).

5.2 Moment van follow-up

De Eigen Kracht-coördinator onderhoudt na het afronden van de Eigen Kracht-conferentie en het opsturen van het plan geen contact meer met de deelnemers. Het is dan ook alleen voor onderzoeksdoeleinden dat de Eigen Kracht *Centrale* de Eigen Kracht-coördinator verzocht heeft na drie maanden telefonisch contact op te nemen met de belangrijkste betrokken bij de Eigen Kracht-conferentie.

Uitvoering follow-up:

Tijd na de Eigen Kracht-conferentie	Aantal
2-3 maanden	29
4-5 maanden	30
6-8 maanden	9
Meer dan 8 maanden	1
Onbekend	1
<i>Totaal</i>	<i>70</i>

Meer dan de helft van de follow-up gesprekken vond niet plaats na 3 maanden, maar na 4 maanden of langer.

5.3 Aantal personen

In het kader van de follow-up hebben de Eigen Kracht-coördinatoren gesproken met 249 personen; dat is gemiddeld 3,6 personen per zaak.

Er werd gesproken met:

- 53 aanmelders (professionals);
- 37 kinderen of jongeren;
- 125 familieleden;
- 21 personen uit het sociaal netwerk
- 13 hulpverleners.

5.4 Mate van uitvoering

Er is aan de betrokkenen gevraagd in hoeverre het plan is uitgevoerd. Zij konden kiezen uit drie mogelijkheden: geheel uitgevoerd, geheel niet uitgevoerd en deels uitgevoerd. Er is geen onderscheid gemaakt in hoofd- en bijzaken, maar gevraagd naar de uitvoering van het totaal aan afspraken. Als er één afspraak niet is uitgevoerd, is het plan dus ten dele uitgevoerd.

Door de follow-up gesprekken wordt duidelijk dat een deel van de deelnemers geen uitspraken over het geheel kunnen doen. Aanmelders kennen de details van de familieafspraken niet, familieleden of bekenden die wat verder af staan overzien ook niet altijd het geheel.

In 15 van de 70 zaken spreken de geïnterviewden elkaar tegen over de uitvoering. Waar dat zo is, gaat het 8 keer over een meningsverschil tussen het geheel of ten dele uitvoeren van het plan, 4 maal over het niet of ten dele uitvoeren van het plan en 2 maal over het niet of wel uitvoeren van het plan.

Zesmaal gaat het om een verschil van mening tussen professionals en familieleden, eenmaal om een meningsverschil tussen professionals en 8 maal om een verschil van mening tussen familieleden.

Als er verschil van mening is tussen professionals en familieleden, schat de professional de uitvoering 4 maal negatiever in dan de familie en 2 maal positiever.

Waar het verschil van mening tussen een kind is en een ander familielid, valt op dat het kind meestal positiever is dan het volwassen familielid.

In 55 van de 70 zaken zijn de geïnterviewden het volledig eens over de mate van uitvoering van het plan. Volgens hen is het plan in 11 zaken geheel niet uitgevoerd (11%), in 15 zaken geheel wel (27%) en in de overige 34 zaken gedeeltelijk (62%).

Als we de zaken waarin men het met elkaar eens is over de uitvoering van het plan samenvoegen met de zaken waarin er tegenstrijdige meningen zijn, ontstaat het volgende beeld:

Uitvoering plannen:

n=70	Aantal
Geheel	15
Gedeeltelijk	34
Geheel niet	6
Geheel of gedeeltelijk (tegenstrijdig)	8
Geheel niet of gedeeltelijk (tegenstrijdig)	5
Geheel wel of geheel niet (tegenstrijdig)	2
<i>Totaal</i>	<i>70</i>

Van 6 zaken is zeker dat het plan niet is uitgevoerd (9%). Van 57 zaken (81%) is bekend dat de uitvoering van het plan ter hand genomen is en dat het geheel (minstens 21%) of gedeeltelijk (minstens 49%) is uitgevoerd. Van 10% is het onduidelijk of er iets met het plan gedaan is doordat de respondenten elkaar tegenspreken.

6 Tevredenheid aanmelders

6.1 Inleiding

Na de Eigen Kracht-conferentie is een tevredenheidsenquête aan de aanmelders gegeven of gestuurd (zie bijlage 3). Het gaat hier alleen om de aanmelders-professionals.

Er zijn 194 formulieren aan aanmelders uitgereikt. Er zijn 139 tevredenheidsformulieren van aanmelders terug ontvangen. Dat is een respons van 72%.

Deze geretourneerde formulieren zijn van 132 zaken (73% van de fase 2 zaken). Uit de respons is op te maken dat een aantal Eigen Kracht-coördinatoren bij in totaal 3 zaken, aan meerdere professionals een tevredenheidsformulier-aanmelders hebben gegeven. Vermoedelijk zijn dit hulpverleners die in de informatieronde afwezig waren.

6.2 Informatie

Uit eerder onderzoek (Van Beek, 2004b, 2005a) is gebleken dat aanmelders vooral behoefte hebben aan informatie over:

- de eigen inbreng en rol van de aanmelder;
- de gang van zaken tijdens Eigen Kracht-conferenties (algemeen);
- de gang van zaken tijdens deze specifieke Eigen Kracht-conferentie;
- wat Eigen Kracht inhoudt en beoogt.

In dit onderzoek is gevraagd in hoeverre de aanmelders op deze punten voldoende zijn geïnformeerd.

Op de vraag of de aanmelder voldoende informatie over de eigen rol heeft gekregen van de Eigen Kracht-coördinator, antwoordt 97%, van de respondenten met ja, 3% met nee (n=137).

Op de vraag of de aanmelder voldoende is geïnformeerd over de gang van zaken tijdens de Eigen Kracht-conferentie, antwoordt 99% met ja en 1% met nee (n=138).

Op de vraag of de aanmelder voldoende is geïnformeerd over wat Eigen Kracht inhoudt en beoogt, antwoordt 100% met ja.

6.3 Waardering Eigen Kracht-conferentie

Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de aanmelders over de Eigen Kracht-conferentie als geheel, is hen gevraagd de bijeenkomst een rapportcijfer te geven. Alle respondenten hebben deze vraag ingevuld (n=139). Het hoogste cijfer dat wordt gegeven is een 10, het laagste een 4; respectievelijk vijf- en achtmaal gegeven. Gemiddeld geven de aanmelders de Eigen Kracht-conferentie een meer dan ruime voldoende: een 7,7.

Bij de beoordeling spelen de volgende facetten een belangrijke rol:

- het resultaat (plan en proces);
- organisatie van de Eigen Kracht-conferentie;
- samenwerking met de coördinator;
- inzet van de coördinator;

- aantal aanwezigen.

6.4 Waardering plan

Het gaat in een Eigen Kracht-conferentie om het maken van een plan voor een of meerdere hoofdpersonen. Dat plan is bedoeld om de situatie van de hoofdpersoon of het gezin te verbeteren. Het plan wordt gemaakt door de familie en wordt voorgelegd aan de aanmelder. Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de aanmelders over het -niet door hen zelf maar door familie gemaakte- plan is hen gevraagd ook voor dit onderdeel een rapportcijfer te geven. Op acht na hebben alle aanmelders dit gedaan (n=131). Het hoogste cijfer dat wordt gegeven is een 10, het laagste een 3, respectievelijk vier- en eenmaal gegeven. Er wordt negenmaal een onvoldoende gegeven.

Gemiddeld geven zij het plan dat tijdens de Eigen Kracht-conferentie gemaakt is een ruime voldoende: een 7,6.

Bij de beoordeling spelen de volgende facetten een belangrijke rol:

- haalbaarheid van het plan;
- duidelijkheid van het plan;
- veiligheid van het plan;
- inbreng en medewerking van familie en netwerk aan het plan.

6.5 Waardering Eigen Kracht-coördinator

Tijdens de voorbereiding is een goede afstemming tussen aanmelder en Eigen Kracht-coördinator van belang. Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de aanmelders over de samenwerking met de Eigen Kracht-coördinator, is hen gevraagd hiervoor een rapportcijfer te geven. Bijna alle respondenten hebben dit gedaan (n=137). Het hoogste cijfer dat wordt gegeven is een 10, het laagste een 4; respectievelijk zesmaal en eenmaal gegeven. Er zijn twee onvoldoendes gegeven. Gemiddeld waarderen de aanmelders de samenwerking met de Eigen Kracht-coördinator als goed; ze geven een 8,0.

Bij de beoordeling van de samenwerking spelen de volgende facetten een belangrijke rol:

- de houding van de coördinator: positief, open, inzet, ondersteunend;
- de vaardigheden van de coördinator: organisatievermogen, communicatief, neutraal;
- de door de coördinator verstrekte informatie;
- de bereikbaarheid van de coördinator.

6.6 Waardering Eigen Kracht-regiomanager

Als de regiomanager een Eigen Kracht-coördinator heeft gevonden om de zaak uit te voeren, vindt er weinig contact meer plaats tussen regiomanager en aanmelder. Waarschijnlijk komt het daardoor dat relatief weinig aanmelders (n=99) geantwoord hebben op de vraag over de samenwerking met de regiomanager. Het is weliswaar 71%, maar flink minder dan bij de andere vragen. Een aanzienlijk aantal aanmelders geeft aan weinig tot geen contact met de regiomanager te hebben gehad.

Het hoogste cijfer dat voor de samenwerking met de regiomanager wordt gegeven is een 10, het laagste een 5; respectievelijk drie- en eenmaal gegeven. Gemiddeld waarderen zij de samenwerking met de Eigen Kracht-regiomanager met een 7,7.

Bij de beoordeling van de samenwerking met de regiomanager spelen de volgende facetten een belangrijke rol:

- bereikbaarheid;
- snelheid van werken;
- gegeven informatie;
- ondersteuning.

6.7 Overige opmerkingen en suggesties

De vragenlijst wordt besloten met de vraag of de aanmelder nog opmerkingen of suggesties heeft. Bijna de helft, 68 van de 139 aanmelders, maken gebruik van deze mogelijkheid.

Hier volgt een overzicht van de suggesties en inhoudelijke opmerkingen die de aanmelders doen:

- mensen blijven benaderen op hun niveau;
- gemaakte afspraken aan het begin van de conferentie nogmaals noemen;
- liever niet in het weekend;
- contact met coördinator ook via mail (telefonische bereikbaarheid is soms moeizaam);
- grenzen goed blijven bewaken (discussies proberen te voorkomen);
- zorgen voor goede balans tussen sturen, leiding geven en niets doen (rol coördinator);
- overwegen of de coördinator ook bij het besloten gedeelte moet zijn (om suggesties te geven);
- overwegen of er een onafhankelijke gespreksleider bij het besloten gedeelte moet zijn;
- van te voren goed bekijken wie er allemaal bij kunnen/moeten zijn;
- eventueel ook schriftelijke informatie toesturen voorafgaand aan de conferentie;
- vraagverheldering vóór de conferentie;
- vooraf iedereen goed en op eigen niveau informeren;
- huiselijke neutrale omgeving is belangrijk;
- mogelijk is een Eigen Kracht-conferentie niet voor iedere doelgroep geschikt;
- rekening houden met werktijden en belasting van mensen.

Opmerkingen over wat er (al dan niet) gebeurt na de Eigen Kracht-conferentie:

- evaluatieoverleg na 3 maanden óók met betrokkenen én coördinator houden;
- na een half jaar werken met een terugkomconferentie;
- werken met een follow-up; dan kan consolidatie en verdieping plaatsvinden;
- hoe zou de nazorg moeten verlopen?;
- wie volgt en wie geeft advies?;
- wat als het plan niet loopt en de familie niet aan de bel trekt?

Uitingen van (on)tevredenheid:

- conferentie ging beter dan verwacht;
- verrast door de dynamiek en de energie van alle deelnemers;
- leerzaam;
- naderhand een gevoel van opluchting (in het begin was de spanning te snijden);
- slagvaardig;
- het is een methode met veel potentie;
- coördinator mag meer to the point zijn;
- op basis van de informatie over mogelijk hulpaanbod kan de familie geen weloverwogen keuze maken;
- uitleg en inzet was heel goed;
- overeenkomst culturele achtergrond coördinator en familie is heel belangrijk;
- een goed middel om de opvoedingssituatie te optimaliseren en stabiliseren.

Tot slot nog een aantal citaten van aanmelders:

'Ga hier mee door. Dit werkt! Is mijn ervaring als professional en heb ik ook vernomen van deelnemers aan de conferentie.'

*'Dit gezin werd met spoed aangemeld en zonder een EKC was hier zeker gedwongen hulpverlening ingezet, met minder resultaat. We kunnen nu afsluiten met een duidelijk plan waarmee de risico's voor de kinderen zo zijn verminderd dat er een **duidelijk** hulpvraag richting de hulpverlening kan worden gedaan.'*

'Ik vond het heel mooi om te zien hoe de betrokkenheid zich uit binnen de familiekring. Attentie in de vorm van een bol vinden wij symbolisch en een uiting van gevoeligheid.'

'Graag vooral ook de Kinderrechter en Raad voor de Kinderbescherming informeren over Eigen Kracht.'

'Aan gezinsvoogden blijven verhelderen in hoeverre zij mogen sturen. Wél kaders aangeven, daarnaast proberen los te laten en over te laten aan familie. Blijft moeilijk vanwege de beschermende verantwoordelijke taak van de voogd.'

'Wat ons betreft dient er wel meer inhoudelijk overleg plaats te vinden over de toepassing van Eigen Kracht met een gedwongen maatregel.'

'Was mijn eerste conferentie. Goede ervaring, voor herhaling vatbaar!'

'Ik vond het erg leuk en leerzaam en ben verbaasd over de uitkomst; zo goed!'

'Ik hoop dat dit instrument in de toekomst een vaste plaats in het hulpverleningstraject krijgt.'

7 Tevredenheid 18+ deelnemers uit familie en sociaal netwerk

7.1 Inleiding

In 2006 zijn in totaal 182 Eigen Kracht-conferenties gehouden waarbij familie en netwerk bijeen kwam. Er waren 2344 deelnemers aan de bijeenkomsten, voor het merendeel familie en netwerk (zie hoofdstuk 4).

De resultaten die in dit hoofdstuk staan beschreven, zijn gebaseerd op de tevredenheid-enquêtes die door familie en netwerk zijn ingevuld (zie bijlage 4). Onder de deelnemende leden van familie en sociaal netwerk zijn 1271 vragenlijsten verspreid. Hiervan zijn er 863 vragenlijsten geretourneerd; dat is een respons van 68%.

Samenstelling van de volwassen respondenten die het tevredenheidsformulier hebben ingevuld:

	Aantal	Percentage
(Stief)vader	59	7%
(Stief)moeder	82	9%
Broer/zus	62	7%
Neef/nicht	33	4%
Oom/tante	201	23%
Grootouders	80	9%
Vrienden	182	22%
Anders	75	9%
Onbekend	89	10%
<i>Totaal</i>	<i>863</i>	<i>100</i>

De categorie 'anders' omvat volwassen hoofdpersonen, pleeg- en schoonzussen, contacten uit de kerk, oppas etc. 'Onbekend' omvat de deelnemers aan de Eigen Kracht-conferentie die wel hun enquête hebben geretourneerd, maar er niet op vermeld hebben welke relatie zij hebben tot het kind of de volwassen hoofdpersoon waarvoor de Eigen Kracht-conferentie werd gehouden.

7.2 Informatie

7.2.1 Inleiding

Vooraf hebben de deelnemers contact gehad met de aanmelder en de Eigen Kracht-coördinator. Het is de bedoeling dat de aanmelder het idee van de Eigen Kracht-conferentie bij de deelnemers introduceert en de te bespreken vragen voorlegt. De Eigen Kracht-coördinator bereidt vervolgens de Eigen Kracht-conferentie voor. Tijdens de Eigen Kracht-conferentie geven de aanmelder en eventueel andere aanwezige professionals informatie over de problemen en hulpmogelijkheden.

7.2.1 Voldaan aan informatiebehoefte

Er is de respondenten gevraagd of zij voldoende informatie hebben gehad. Uit voorgaande onderzoeken (Van Beek 2003a, 2003b, 2004b; 2005a; 2006a; van Beek en Gramberg, 2003) is bekend aan welke informatie de deelnemers behoefte hebben. Zij willen op de hoogte gesteld worden van de bedoeling van Eigen Kracht, de gang van zaken tijdens een Eigen Kracht-conferentie, achtergrondinformatie over de problemen en hulpmogelijkheden.

Er is de respondenten gevraagd of zij voldoende informatie over deze aspecten hebben gekregen.

Voldoende info over:	Ja	Nee	Onbekend	Totaal	N=
Bedoeling EKC	98%	-	2%	100%	843
Gang van zaken tijdens de EKC	94%	1%	5%	100%	808
Situatie kind en gezin (problemen)	93%	2%	5%	100%	795
Hulpmogelijkheden	87%	7%	6%	100%	750

Op de vraag of er voor de Eigen Kracht-conferentie is gevraagd welke informatie de deelnemers wilden hebben, antwoordt 72% met ja, 28% met nee (n=857). Van de mensen die de vraag met 'ja' beantwoorden heeft 94% de gevraagd informatie ook verkregen, 1% niet en 5% ten dele (n=574).

7.2.3 Informatie door de Eigen Kracht-coördinator

Op de vraag of men de informatie van de Eigen Kracht-coördinator voldoende vond, hebben 843 personen geantwoord. Van hen vindt 97% dat zij voldoende informatie van de Eigen Kracht-coördinator hebben gekregen, 6% vindt het onvoldoende en heeft iets gemist. Bij de mensen die iets gemist hebben zijn er enkele die laten weten dat de Eigen Kracht-coördinator te zacht of te snel sprak waardoor ze het niet konden volgen.

De mensen die iets gemist hebben, hadden vooral meer willen weten over de aanwezigheid van mensen (soms meer dan verwacht), over hulpmogelijkheden en de situatie van kind en gezin.

98% van de respondenten vond de informatie die de Eigen Kracht-coördinator gegeven heeft duidelijk, 2% niet (n=840).

7.2.4 Informatie door de aanmelder/professional

Naast de Eigen Kracht-coördinator is de aanmelder/professional een bron van informatie voor de deelnemers. Deze vraag is alleen van toepassing als de aanmelder een professional was. Van de deelnemers (N=781) is 92% van mening dat men voldoende is geïnformeerd door de aanmelder, 8% vindt van niet.

De deelnemers die informatie gemist hebben, hebben vooral duidelijke en concrete informatie over hulpverleningsmogelijkheden gemist.

93% van de respondenten vond de informatie die de aanmelder/hulpverlener heeft gegeven duidelijk, 7% niet (n=774). De onduidelijkheid zat in het gebruik van moeilijke woorden en weinig uitleg.

7.2.5 Informatie door andere professionals

Er is ook gevraagd naar de informatieverstrekking van andere professionals (dus niet de Eigen Kracht-coördinator of de aanmelder). Dit kunnen gedragsdeskundigen zijn, vertegenwoordigers van instellingen die hulp geven en andere deskundigen. Niet in alle Eigen Kracht-conferenties komen andere professionals uitleg geven, maar wel in het merendeel. 91% van de deelnemers vond de informatie van de professionals voldoende, 9% niet of ten dele onvoldoende (n=780). Men vond de gegeven informatie meestal (95%) duidelijk. Waar dat niet het geval was, vond men de informatie niet concreet genoeg. Een aantal respondenten merken op dat de professionals zich volgens hen niet goed hadden voorbereid.

7.3 Meewerken aan een oplossing

7.3.1 Inleiding

Het is de bedoeling dat in de Eigen Kracht-conferentie iedereen een bijdrage levert aan het maken van het plan. Dat kan zijn door hulp aan te bieden, maar zeker zo van belang is het meedenken en meewerken tijdens het besloten gedeelte als de familie 'onder ons' is. Om enigszins een beeld te krijgen van de betrokkenheid van de deelnemers bij het besluitvormingsproces, is hen gevraagd of zij zelf informatie hebben kunnen toevoegen, in hoeverre zij hebben kunnen vragen en zeggen wat zij wilden en of zij vinden dat ze hebben kunnen meewerken aan een oplossing.

7.3.2 Informatie geven

Professionals beschikken over informatie, maar de leden van familie en netwerk ook. Op de vraag of zij zelf informatie hebben kunnen toevoegen aan wat al ter tafel was gekomen, antwoordt 64% met ja, 36% met nee (n=787).

7.3.3 Vragen

Op de vraag "Heeft u tijdens de Eigen Kracht-conferentie kunnen *vragen* wat u wilde?" hebben 833 respondenten geantwoord. Van hen antwoordde 93% met ja, 5% met ten dele en 2% met nee.

Uit de toelichting blijkt dat bij een deel van de mensen die 'ten dele' en 'nee' hebben ingevuld, zij dingen niet hebben willen vragen vanwege de aanwezigheid van kinderen.

Enkele citaten ter toelichting:

'Vooraf heb ik 20 vragen gemaakt en deze zijn op de conferentie allemaal beantwoord. Zelf heb ik weinig of niets gevraagd of gezegd.'

'Ik vraag me af of het in deze situatie verstandig was om de hele conferentie de jongens erbij te betrekken. Voor beide partijen gaf dit soms een ongemakkelijke situatie.'

7.3.4 Zeggen

Op de vraag "Heeft u tijdens de Eigen Kracht-conferentie kunnen *zeggen* wat u wilde?" hebben 839 personen geantwoord. Van hen antwoordde 91% met ja, 7% met ten dele en 2% met nee.

Enkele citaten ter toelichting:

'Het voorlezen van de brief aan de kinderen was ondanks de emoties, toch waardevol.'

'Ja, iedereen is uitgebreid aan het woord gekomen.'

'We hebben allemaal een unanieme stem uitgebracht en hebben een mooi plan opgesteld.'

7.3.5 Meewerken aan de oplossing

Op de vraag "Heeft u kunnen meewerken aan een oplossing?" hebben 830 respondenten geantwoord: 85% van hen zegt ja, 12% ten dele en 3% nee.

Enkele citaten ter toelichting:

'Kinderen en familie of vrienden hebben hier zeker baat bij, tenslotte hebben de mensen die het goed met hen voor hebben vaak het beste advies of raad.'

'Het is denk ik de vraag of ze toegeven als het niet goed gaat en of er wel of niet gedronken wordt. Je kunt dat toch niet controleren, je moet afgaan op wat ze zeggen.'

'Eigen Kracht kan alleen goed werken als door alle partijen meegewerkt wordt aan het tot stand komen van het gewenste doel en de hulpverlening volledig inzicht geeft in de haalbaarheid.'

'Het is mooi dat dit mogelijk is dat familie bij elkaar komt en woorden kunnen uitwisselen om tot een goed plan te komen.'

'Ik ben een goede vriendin van de familie. Mijn taak is hun te helpen met het kind, hoe het op school gaat etc. en ook helpen met alle financiën en papieren.'

7.4 Waardering Eigen Kracht-conferentie

Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de deelnemende leden van familie en sociaal netwerk over de conferentie als geheel, is hen gevraagd een rapportcijfer te geven. De cijfers die gegeven zijn variëren tussen de 1 en 10. In totaal geeft 97% van de respondenten een voldoende: een zes of hoger.

Gemiddeld geven de respondenten een 7,7 als rapportcijfer (N=826).

Meest genoemde positieve elementen die in de beoordeling een rol spelen:

- alles is naar wens gelopen;
- goede organisatie;
- de hulp wordt als prettig ervaren;
- toename van hoop dat het positief zal gaan werken, meer vertrouwen in toekomst;
- blij met de oplossing;
- blij dat er zo goed overlegd en gesproken is.

Meest genoemde negatieve elementen die in de beoordeling een rol spelen:

- onduidelijkheid vooraf;
- te weinig concrete info;
- duurde te lang;
- Eigen Kracht is te laat ingezet, had eerder gemoeten.

Citaten:

'Een 5, vóór de conferentie moet er eerlijk en open gecommuniceerd worden naar alle betrokkenen, geen informatie achterhouden.'

'Een 7. Om de start iets makkelijker te maken, is het misschien een goed idee om bij het kennismakingsgesprek al naar eventuele ideeën te vragen. Dan is er al een basis van waaruit je kunt praten en denken.'

'Een 8, was een goed overleg. Super!'

'Een 8. Ik zou alleen de kinderen niet in een rokersruimte opvangen en daarnaast zou ik voor meer belegde broodjes zorgen bij zo'n grote groep.'

'Een 8. Er is meer en diepgaander gesproken dan ik verwachtte, ook de inbreng van de professionals en de coördinator was goed.'

7.5 Waardering plan

Het na te streven resultaat van een Eigen Kracht-conferentie is een veilig plan voor de hoofdpersonen waarover zorgen bestaan. Om een indruk te krijgen van de waardering van het door de familie zelf gemaakte plan, is de deelnemers gevraagd ook voor dit onderdeel een rapportcijfer te geven. Dit is door het overgrote deel gedaan (N=797).

Het gemiddelde rapportcijfer dat voor het plan wordt gegeven is 7,8. De cijfers variëren van 1 tot 10. In totaal geeft 97% een 6 of hoger.

Over het algemeen is men enthousiast over het plan en hoe het tot stand gekomen is. In de toelichting op het cijfer worden veel opmerkingen gemaakt over de uitvoering van het plan. Sommige respondenten hebben twijfels, anderen het volste vertrouwen in de uitvoering.

De volgende citaten geven weer hoe de deelnemers tot hun beoordeling kwamen:

'Een 6. Grote twijfel of uiteindelijk het plan uitgevoerd wordt door met name één ouder die het proces onvoldoende heeft doorlopen. Toch meer hoop dan twijfel. Dit was het minimaal haalbare.'

'Een 7. Het is een goed plan, alleen had ik het gevoel dat het nog niet compleet is. Ik weet ook niet wat er ontbrak. Er wordt gezegd dat het te kort is om alles naar boven te kunnen brengen.'

'Een 8. De oplossing is gevonden, is zeer goed samengevat en in een reëel plan voorgelegd.'

'Een 10. Ik denk dat het de beste oplossing is.'

7.6 Waardering coördinator

De Eigen Kracht-coördinator is degene die de deelnemers bij elkaar brengt en de conferentie faciliteert. Hoe kijken de deelnemers aan de Eigen Kracht-conferenties aan tegen deze persoon? Om hier achter te komen is hen gevraagd ook hiervoor een rapportcijfer te geven.

Het gemiddelde rapportcijfer (N=816) dat de deelnemers geven is een 8,2. Het hoogste cijfer dat gegeven is: een 10. Het laagste cijfer een 2. 99% geeft een 6 of hoger.

Zowel de houding als de vaardigheden van de coördinator worden geprezen. Het gaat dan om zijn of haar neutraliteit, organisatie- en doorzettingsvermogen en manier van omgaan met de deelnemers.

De volgende citaten geven weer hoe de deelnemers tot hun beoordeling kwamen:

'Een 6. Ze heeft toch haar best gedaan om iedereen op een bepaalde tijd bij elkaar te krijgen en eventuele andere opties aan te dragen als schrijven van een brief en dergelijke.'

'Een 7. Ze was voldoende aanwezig en ondersteunend.'

'Een 8. Waar we gaten hebben laten vallen wist hij ze op te pakken heel gericht, veel inbreng, duidelijk, erg vriendelijk.'

'Een 9. Rustig, neutraal, vaardig.'

7.7 Overige opmerkingen en suggesties

De vragenlijst is besloten met de vraag of de deelnemers nog opmerkingen of suggesties hebben. Onderstaande opsomming omvat alle geplaatste suggesties.

Suggesties met betrekking tot de Eigen Kracht-conferentie (bijeenkomst):

- plan onmiddellijk opsturen na de conferentie;
- meer informatie verschaffen vooraf over de invulling, planning en het doel;
- meer aandacht voor nazorg;
- voorkomen dat de groep té groot is;
- een vervolgbijeenkomst afspreken;
- voorkomen dat het té lang duurt;
- voorkomen dat te moeilijke woorden worden gebruikt;
- zorgen voor een prettige sfeer en omgeving;
- oppas voor kinderen achter de hand houden;
- tijdige bevestiging van tijdstip Eigen Kracht-conferentie;
- voor afsluiting verifiëren of alles aan bod is geweest;
- zorgen voor een gedegen voorstelronde.

Suggesties met betrekking tot (het werk van) de coördinator:

- niet te veel pushen om tot een einde te komen;
- mogelijkheid dat coördinator ook bij 2de fase aanwezig is (vanwege waarborgen rust en veiligheid);
- goed overleg vooraf over het uitnodigen van deelnemers;
- geef ondersteuningstips (om het praatproces te ondersteunen).

Suggesties met betrekking tot de aanwezigheid van kinderen:

- van te voren goed praten met de kinderen;
- kinderen serieus betrekken en serieus nemen;
- in sommige gevallen geen kinderen erbij; te emotioneel.

Andere suggesties:

- Eigen Kracht eerder inzetten;
- evaluatieformulieren niet direct na de conferentie in laten vullen (maar op een later tijdstip in verband met de vermoeidheid en impact op dat moment);
- meer PR.

Tot slot nog een aantal hartenkreten van leden van familie en sociaal netwerk:

'Het is goed dat er zulke instanties zijn, het was allemaal heel duidelijk hoe jullie te werk gaan.'

'Ik vind dit systeem heel mooi omdat je dan samen , hoe moeilijk het soms ook is, dan toch tot een oplossing komt.'

'Onze conferentie duurde te lang. Je mist overzicht als je er middenin zit en kan dan niet traceren hoe de belemmering op te lossen is. Je zou even stopmomenten in kunnen bouwen'.

'Eigen Kracht is een geheel nieuw begrip voor mij, het was erg bijzonder. In 1 woord; geweldig! Er werd goed geluisterd en aan alles is gedacht. De begeleiding is erg goed!'

'Probeer van tevoren beter in te schatten of het zin heeft. Soms kunnen andere instanties hulp bieden in plaats van het gezin op eigen Kracht verder te laten rommelen.'

'Bij ons was er een natuurlijke gespreksoverleg, ik denk dat het anders veel langer en emotioneler was geworden. Misschien verstandig om iemand aan te wijzen, ook als niemand zich vrijwillig aanbiedt.'

'Ik vind dat naar ouders toe (die graag hun kind willen opvoeden) vooraf duidelijk moet zijn waarom dat niet kan. Als je een conferentie aangaat moet duidelijk zijn waar het kind naar toe kan, het is moeilijk om op dat moment aan een ouder te zeggen dat hij of zij niet geschikt is om het kind op te vangen.'

'De professionals moeten meer opening van zaken geven. Voordat de conferentie begint, liefst op papier zodat er ook vragen gesteld of opheldering gegeven kan worden.'

'Ik zie heel duidelijk dat een dergelijke conferentie met een uitgewerkt plan een goede uitwerking kan hebben, ook doordat de directe omgeving zo nauw hierbij betrokken is.'

'Ik had van tevoren niet kunnen bedenken dat het zo'n band kon geven en iedereen zich uit zichzelf zo gaf.'

8 Tevredenheid kinderen

8.1 Inleiding

Aan kinderen en jongeren die hebben deelgenomen aan een Eigen Kracht-conferentie wordt een speciaal tevredenheidsformulier uitgereikt (zie bijlage 5). Er zijn 289 formulieren uitgezet. Er kwamen er 184 terug. Dat is een respons van 64%.

8.2 Achtergrondkenmerken respondenten

Onder de 184 respondenten zijn 99 meisjes en 81 jongens. Door 5 kinderen is het geslacht niet ingevuld.

De meeste respondenten zijn jongeren in de leeftijd van 13-18 jaar (73%), 27% is 5-12 jaar en van 4 personen is de leeftijd onbekend.

De 184 respondenten zijn afkomstig uit 103 Eigen Kracht-conferenties.

Op de vraag voor wie de Eigen Kracht-conferentie werd gehouden, antwoordt de meerderheid dat het voor henzelf was en/of voor hun broer en zus.

Voor wie werd de Eigen Kracht-conferentie gehouden?

Persoon	Aantal
Mijzelf	101
Mijn broer/zus	81
Mijn neef/nicht	15
Mijn vriendje/vriendinnetje	20
Anders	38
<i>Totaal</i>	<i>255</i>

Het totaal aantal personen voor wie de Eigen Kracht-conferentie werd gehouden is hoger dan het aantal respondenten. Een conferentie kan voor meerdere personen gehouden worden, bijvoorbeeld voor alle kinderen in een gezin. Bij anders bedoelen duiden de respondenten op (een van) hun ouders, de hele familie ('ons gezin') of een tante.

8.3 De Eigen Kracht-conferentie

Er is de kinderen en jongeren gevraagd om een rapportcijfer te geven voor de Eigen Kracht-conferentie. Zij gaven de conferentie gemiddeld een 7,9 (n=178).

Het laagst gegeven cijfer was een 1, het hoogste een 10. Er werden 9 onvoldoendes gegeven.

De kinderen laten hun cijfer vooral afhangen van:

- het resultaat;
- de organisatie;
- duur van de Eigen Kracht-conferentie;
- de gezelligheid, sfeer en het eten;
- de mate waarin oplossingen werden gevonden;
- of zij hun mening hebben kunnen zeggen.

Enkele citaten uit de toelichting:

'Een 5. De Eigen Kracht mensen deden het wel goed, maar mijn familie niet.'

'Een 6. Het duurde allemaal veeelste lang en er waren te veel mensen.'

'Een 8. Naar mijn gevoel is het merendeel opgelost maar er moet ook nog veel gebeuren.'

'Een 8, omdat er toch op een in verhouding redelijk makkelijke manier een goede uitkomst is gekomen met overleg en mensen die je kennen, waardoor zij ook hun mening konden geven.'

'Een 10, omdat alles weer een beetje goed gekomen is en als dit er niet was geweest hadden we nu nog problemen.'

'Een 10, omdat ik het fijn vind dat mijn neven worden geholpen en ze niet alleen zijn.'

8.4 Plan

Er is de kinderen gevraagd om een rapportcijfer voor het plan van de Eigen Kracht-conferentie te geven. Zij gaven de conferentie gemiddeld een 8,2 (n=172). Het laagst gegeven cijfer was een 1, het hoogste een 10. Er zijn 11 onvoldoendes gegeven.

De kinderen laten hun cijfer vooral afhangen van:

- of ze het ermee eens zijn;
- of de afspraken duidelijk zijn;
- of het plan gezamenlijk tot stand kwam.

Enkele citaten uit de toelichting:

'Een 5. Er is eigenlijk niet echt een plan.'

'Een 6. Omdat er wel plannen zijn gemaakt, maar ik denk dat niet alles wordt nagekomen.'

'Een 7. Omdat het niet perfect is maar wel goede oplossingen zijn.'

'Een 9. Omdat het allemaal dingen zijn die ik wil.'

'Een 9. Omdat ik het een goed plan vind en de hele familie heeft het bedacht.'

8.5 Eigen Kracht-coördinator

Er is de kinderen gevraagd om een rapportcijfer voor de Eigen Kracht-coördinator. Zij gaven de coördinator gemiddeld een 8,6 (n=172). Het laagst gegeven cijfer was een 6, het hoogste een 10. Er werden dus geen onvoldoendes gegeven.

De kinderen laten hun cijfer vooral afhangen van:

- het vermogen van de coördinator om de zaak goed te organiseren;
- of de coördinator goed uitlegt;
- of de coördinator ervoor zorgt dat er tijd is om iedereen aan het woord te laten;
- de bejegening door de coördinator ('of de coördinator wel lief en aardig is').

Enkele citaten ter toelichting:

'Een 6. Want alles werd dubbel geregeld.'

'Een 8. Ze begeleidde ons heel goed naar het gesprek toe. Als er problemen waren in de conferentie of het liep uit op ruzie, kon zij daar heel goed bij helpen.'

'Een 9. Hij hielp me overal mee. Daar ben ik hem dankbaar om.'

'Een 10. Omdat ze haar best voor ons heeft gedaan en het goed gegaan is.'

8.6 Overige opmerkingen

Het formulier eindigt met de vraag 'Wil je nog iets anders vertellen?' Vierenzestig kinderen en jongeren maken hiervan gebruik. Veel van hen uiten hun gevoelens met woorden als 'gezellig', 'gaaf', 'spannend' enzovoort.

Uit de opmerkingen van de kinderen en jongeren blijkt ook hoe belangrijk het voor hen is dat de Eigen Kracht-conferentie 'samen' is met mensen die bij hen horen.

Tot besluit enkele voorbeelden van opmerkingen:

'Ik heb mijn liefste knuffel meegenomen, dan was ik niet alleen.'

'Het was positiever uitpakket dan verwacht maar ik vond het wel verwarrend en het was ook niet echt duidelijk vooraf (Ik kreeg de indruk van mijn familie dat zij ook niet altijd even veel duidelijkheid hadden gekregen).'

'Ik hoop dat mijn moeder gauw naar huis kan en geen ruzie meer maakt met mijn zus.'

'Een Eigen Kracht is goed om mensen dichterbij elkaar te brengen en voor kinderen die problemen hebben.'

'Volgende keer moet de stampot met wortelen warmer!'

'k denk dat het beter is als de coördinator er bij 'het plan maken' ook bij is. Zo blijft het tenminste een normaal gesprek en wordt er normaal gecommuniceerd.'

'You're never alone!'

9 Samenvatting en conclusies

9.1 Inleiding

Eigen Kracht is een besluitvormingsmodel waarin families zelf beslissen over wat zij nodig hebben aan hulp en steun om problemen van mensen in hun familie en vriendenkring te kunnen oplossen. De hoofdpersoon in het proces is tot nu toe meestal een kind, maar het kan ook een volwassene zijn.

Sinds de invoering van Eigen Kracht in 2001, neemt het aantal Eigen Kracht-conferenties jaarlijks toe. Dit rapport doet verslag van de jaarcijfers 2006 van Eigen Kracht.

In deze jaarcijfers wordt beschreven wat in 2006 de feitelijke gegevens rond aanmeldgedrag zijn, hoeveel Eigen Kracht-conferenties er zijn gehouden, wat de resultaten en gang van zaken tijdens de conferenties zijn en hoe het na enkele maanden na de Eigen Kracht-conferentie gesteld is met de uitvoering van het plan. Tevens zijn de uitkomsten van de tevredenheidsquêtes onder aanmelders en deelnemers uit familie en netwerk (volwassenen en kinderen) in dit verslag opgenomen.

Onderzocht zijn de in 2006 afgeronde zaken. Deze 256 zaken zijn afkomstig uit de provincies Groningen, Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland, Utrecht, Noord-Holland (inclusief Amsterdam), Zuid-Holland (inclusief Rotterdam en Den Haag), Zeeland en Noord-Brabant.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden door bestudering van schriftelijke bronnen, namelijk de voor dit onderzoek ontwikkelde formulieren. Informatie over de feitelijke gegevens en follow-up zijn verkregen bij de Eigen Kracht-coördinatoren. Zij hebben daartoe een registratieformulier en een follow-up formulier met open en gesloten vragen ingevuld.

De gegevens over de tevredenheid zijn verkregen uit een tevredenheidsquête onder de deelnemers aan de Eigen Kracht-conferentie.

Er heeft geen selectie van zaken plaatsgevonden. Alle 256 afgeronde zaken zijn bestudeerd. De uitkomsten over de conferenties geven derhalve een representatief beeld van de zaken in 2006. Dit geldt ook voor de tevredenheidsquêtes. De respons onder aanmelders bedroeg 72%, die van volwassen leden van familie en netwerk 68% en van kinderen 64%.

De respons op de follow-up formulieren na 3 maanden is lager; naar schatting 45%.

In dit hoofdstuk worden allereerst de resultaten van de Eigen Kracht-conferenties in 2006 samengevat. In de laatste paragraaf worden de resultaten in verband gebracht met de gegevens uit eerdere jaren, conclusies getrokken en de belangrijkste trends weergegeven.

9.2 Aanmeldgedrag

In 2006 zijn er 298 nieuwe zaken bij Eigen Kracht aangemeld. De aanmeldingen konden meteen in behandeling genomen worden; er waren geen wachtlijsten.

Er werden 256 zaken in 2006 afgerond. Van deze zaken is zeventig procent afkomstig uit de provincies Overijssel, Noord- en Zuid-Holland; de rest uit 7 andere provincies.

De meeste aanmelders zijn beroepsmatig bij de hoofdpersoon betrokken. Van de aanmelders werkt 65% bij een organisatie in de jeugdzorg, 12% bij MEE en 6% in de gezondheidszorg. De helft van de aanmeldingen is afkomstig van een bureau Jeugdzorg.

In 9% van de zaken was er geen professional maar een familielid of hoofdpersoon zelf die zich bij Eigen Kracht aanmeldde.

Een op de 10 gezinnen had bij aanmelding geen contact met hulpverleners; het merendeel heeft al geruime tijd contact met hulpverleners. Circa een op de drie gezinnen krijgt een Eigen Kracht-conferentie aangeboden in het eerste jaar dat zij met hulpverlening te maken hebben, de rest daarna.

In zaken waar kinderen de hoofdpersoon zijn, noemen aanmelders gedragsproblemen van het kind, echtscheidingsperikelen, pedagogische onmacht/verwaarlozing en dood/ziekte van ouders of verzorgers als meest voorkomende problematiek. Verder komen vaak voor: psychiatrische problematiek ouders, verslaving ouders, huiselijk geweld en financiële en huisvestingsproblemen.

In de 15 zaken waar de hoofdpersoon een volwassene is, komen verstandelijke handicap en financiële- en huisvestingsproblemen het meest voor.

De aanmelder wil dat familie en netwerk een plan maakt over gemiddeld 1,6 kwesties. Meestal moeten afspraken gemaakt worden over de opvoeding van een kind en waar het kind moet wonen. Drieënzeventig procent van de kinderen woont ten tijde van de aanmelding bij (een van de) ouders.

Per aanmelding gaat het gemiddeld om meer dan één kind (1,6). Drieënvijftig procent van de kinderen zijn in de leeftijd van 0-12 jaar, de rest is ouder. Het zijn evenveel meisjes als jongens. Bijna de helft van de kinderen heeft minimaal één ouder die buiten Nederland geboren is.

Bij de Eigen Kracht-conferenties met een volwassen hoofdpersoon gaat het om 1 hoofdpersoon per zaak. Het merendeel is jong-volwassen met een Nederlandse achtergrond.

In de voorbereiding op en tijdens de Eigen-Kracht conferentie werken aanmelder en Eigen-Kracht coördinator samen. Beiden zijn over het algemeen tevreden over deze samenwerking. De aanmelder beoordeelt de samenwerking met de coördinator met een 8. De Eigen-Kracht coördinator beoordeelt de samenwerking met de aanmelder gemiddeld met een 7,6.

9.3 Resultaat en verloop Eigen Kracht-conferenties

Wanneer aan gezinnen een Eigen Kracht-conferentie wordt voorgesteld, stemmen de meeste daarmee in. In 2006 leidde 71% van de onderzochte zaken tot een conferentie waarin familie en bekenden bij elkaar kwamen om samen een plan te maken.

9.3.1 Fase 1 zaken

In 29% van de zaken waar een Eigen Kracht-coördinator aan het werk ging, kwam het niet tot een conferentie. In de helft van de gevallen werd een oplossing voor de problemen gevonden tijdens de voorbereidingsperiode, waardoor de Eigen Kracht-conferentie niet meer nodig was. Familieleden vonden samen een oplossing of deden dit met behulp van hulpverleners. Eigen Kracht-coördinatoren hebben in de fase 1 zaken contact gehad met gemiddeld 6,6 personen per zaak.

9.3.2 Fase 2 zaken

Van de 256 zaken die in 2006 werden afgerond, kwam het 182 maal tot een Eigen Kracht-conferentie (fase 2 zaak). 67% wordt binnen twee maanden gerealiseerd; 87% binnen drie maanden.

Het merendeel van de mensen die gevraagd worden om mee te doen met een Eigen Kracht-conferentie, neemt de uitnodiging aan. In 2006 waren dat 2344 personen, waaronder 218 kinderen. Gemiddeld nemen 12,9 personen deel aan een Eigen Kracht-conferentie. Van hen is 60% familie, 21% lid van het sociaal netwerk en 19% professional.

Per conferentie waren gemiddeld 2,6 personen wel uitgenodigd maar niet aanwezig. In 1 op de 4 Eigen Kracht-conferenties zijn er mensen (gemiddeld 0,4 persoon) niet welkom op de conferentie. Uit eerder onderzoek is bekend dat de reden meestal ligt in het in gevaar brengen van de veiligheid van andere deelnemers (Van Beek 2003b, 2004b, 2005a). Ongeveer een kwart van deze personen werkt wel mee aan de conferentie, bijvoorbeeld door telefonisch aanwezig te zijn of zijn of haar mening schriftelijk te laten weten.

De families komen het liefst bijeen in een voor hen bekend wijk- of kerkgebouw of een horecagelegenheid. Zij kiezen zelden voor een kantoorlocatie. Zes op de tien Eigen Kracht-conferenties wordt op een doordeweekse dag gehouden, de rest in het weekend. De meeste bijeenkomsten zijn overdag.

Bijna 70% van de Eigen Kracht-conferenties neemt 1 tot 5 uur in beslag, de rest langer. De meeste families gebruiken hiervan gemiddeld 1 tot 3 uur voor de besloten tijd.

In 171 zaken (94%) slaagden familie en netwerk er in om het in één bijeenkomst eens te worden over een plan. In 4% werd men het gedeeltelijk eens of was het plan nog niet af. In 2% (3 zaken) slaagde de familie er niet in om een plan te maken en werd de zaak teruggegeven aan de aanmelder. In die zaken waar een aanmelder het plan moest accepteren (bijvoorbeeld jeugdbescherming), werden de plannen door de aanmelder als veilig beoordeeld en als zodanig geaccepteerd als uitgangspunt voor verdere hulpverlening.

9.3.3 Inhoud plannen

De families besluiten dat 77 kinderen van verblijfplaats zullen veranderen. Voor 52% van deze kinderen betekent dit dat ze gebruik zullen maken van een minder intensieve hulpvariant (bijvoorbeeld van een groep naar huis of pleeggezin), 38% gaat gebruik maken van een intensievere hulpvariant (bijvoorbeeld van thuis naar een netwerkpleeggezin).

In bijna 80% van de plannen van de families wordt om enige vorm van professionele hulp gevraagd. De rest maakt alleen onderlinge afspraken waarbij professionals niet nodig zijn.

In 87% van de plannen staat een afspraak over een evaluatiemoment. In 83% van de plannen heeft de familie vastgelegd wat zij willen doen als de omstandigheden wijzigen of er zich onverwachte ontwikkelingen voordoen.

9.4 Vergelijking zaken wel en niet Eigen Kracht-conferentie

Er is nog weinig bekend over de factoren die van invloed zijn op het wel of niet leiden tot een Eigen Kracht-conferentie. Zeker is dat het in 2006 van de 256 afgeronde zaken, 182 maal tot een Eigen Kracht-conferentie kwam (fase 2), 74 maal niet (fase 1). Als we de zaken die wel tot een Eigen Kracht-conferentie hebben geleid op hoofdzaken vergelijken met de zaken die in de voorbereiding zijn gestaakt, valt het volgende op.

Allereerst zijn er regionale verschillen. In de vier provincies waar de meeste Eigen Kracht-conferenties zijn gehouden varieert het aantal fase 1 zaken van 27% tot 33%. Een verklaring van deze verschillen is in het kader van dit onderzoek niet te geven.

Zowel bij de fase 1 als bij de fase 2 conferenties is het bureau Jeugdzorg de grootste aanmelder. Bij de zaken die wel tot een Eigen Kracht-conferentie hebben geleid, is het bureau Jeugdzorg vaker de aanmelder dan bij zaken waarbij het niet tot een conferentie komt. Het aandeel van de afdeling jeugdbescherming van het bureau Jeugdzorg is bij de fase 2 zaken groter dan bij de fase 1 zaken.

De duur van de voorafgaande hulpverlening is bij beide groepen nagenoeg gelijk.

Bij beide groepen worden gedragsproblemen het meest genoemd als achtergrondproblematiek. Bij zaken die wel tot een conferentie leiden, komen daarna dood/ziekte ouders/verzorgers en pedagogische onmacht/verwaarlozing. Bij zaken die niet tot een Eigen Kracht-conferentie hebben geleid zijn dit echtscheidingsperikelen en pedagogische onmacht/verwaarlozing.

Bij zaken die wel tot een conferentie hebben geleid, gaan de vragen het meest over respectievelijk opvoeding, wonen en omgangsregeling. Bij zaken die niet tot een conferentie hebben geleid zijn opvoeding en wonen ook de belangrijkste vragen. Daarna gevolgd door onderwijs.

Het gemiddeld aantal kinderen per verwijzing ligt bij de fase 1 en 2 zaken vrijwel even hoog. Dat geldt ook voor de leeftijd en het geslacht van de kinderen. In fase 1 zaken hebben de kinderen iets vaker een Nederlandse achtergrond en wonen zij iets vaker bij een van de ouders.

9.5 Follow-up

Van 70 zaken zijn follow-up gegevens bekend. Meer dan de helft van de follow-up gesprekken vond 4 maanden of langer na de Eigen Kracht-conferentie plaats. Er werd gesproken met gemiddeld met 3,6 deelnemers per Eigen Kracht-conferentie.

In 15 zaken spreken de respondenten elkaar tegen over de mate van uitvoering.

Van 6 zaken is zeker dat het plan niet is uitgevoerd (9%). Van 57 zaken (81%) is bekend dat de uitvoering van het plan ter hand genomen is en dat het geheel (minstens 21%) of gedeeltelijk (minstens 49%) is uitgevoerd. Van 10% is het onduidelijk of er iets met het plan gedaan is doordat de respondenten elkaar tegenspreken.

9.6 Informatie aan de deelnemers

Net als in 2005 is in het onderzoek van de Eigen Kracht-conferenties van 2006 extra aandacht besteed aan een aspect van de tevredenheid van de volwassen deelnemers (aanmelders en leden uit familie en netwerk). Het betreft de tevredenheid van de deelnemers over de verstrekte informatie.

Van de aanmelders is 97% tevreden over de informatie die gegeven is over hun rol, 99 % over de informatie over de Eigen Kracht-conferentie en 100% over wat Eigen Kracht inhoudt en beoogt.

Uit eerder onderzoek is bekend waarover volwassen leden van familie en netwerk over geïnformeerd willen worden. Zij willen op de hoogte gesteld worden van de bedoeling van

Eigen Kracht en de gang van zaken tijdens de Eigen Kracht-conferentie. Ook willen zij achtergrondinformatie over de problemen in het gezin en hulpmogelijkheden. De tevredenheid over de informatie over de bedoeling van Eigen Kracht is 98%, over de gang van zaken 94%, over de situatie van kind en gezin 93% en over de hulpmogelijkheden 87%.

Zeven op de tien deelnemers uit familie en netwerk vertellen dat hen is gevraagd welke informatie zij wilden hebben. Vierennegentig procent van deze mensen kreeg vervolgens de gevraagde informatie.

Men is zeer tevreden over de mate waarin men geïnformeerd is door de Eigen Kracht-coördinator en vindt de informatie duidelijk. Hetzelfde geldt voor de informatie die de aanmelder en andere professionals gegeven hebben, zij het in iets mindere mate.

Overigens zegt 64% van de volwassen deelnemers dat zij zelf ook informatie hebben kunnen toevoegen aan de Eigen Kracht-conferentie.

9.7 Tevredenheid aanmelders

Aanmelders zijn in meerderheid tevreden over de Eigen Kracht-conferentie. Zij waarderen de bijeenkomst zelf gemiddeld met een 7,7. Er is tevredenheid over de uitkomst (plan en proces), het aantal aanwezigen, de organisatie van de Eigen Kracht-conferentie en de inzet van en samenwerking met Eigen Kracht-coördinator.

Het resultaat van de conferentie -het plan- geven zij gemiddeld een 7,6. Dit cijfer ligt in lijn met het feit dat de aanmelders de plannen van de families als veilig en wettig hebben geaccepteerd. Bij het geven van het rapportcijfer hebben de aanmelders vooral gelet op de duidelijkheid, haalbaarheid, veiligheid en volledigheid van het plan. Ook vinden zij de inbreng en medewerking van de familie aan het proces van besluitvorming belangrijk.

De Eigen Kracht-coördinator krijgt het hoogste gemiddelde rapportcijfer: een 8. De aanmelders letten in hun beoordeling op de bereikbaarheid en houding van de coördinator, diens vaardigheden en de door hem of haar verstrekte informatie.

Met de Eigen Kracht-regiomanager hebben de meeste aanmelders alleen in het begin te maken op het moment dat zij een zaak bij Eigen Kracht aanmelden. De regiomanager wordt gemiddeld met een 7,7 gewaardeerd. Bij het bepalen van dit cijfer speelt de bereikbaarheid van de regiomanager een rol, de verstrekking van informatie, snelheid van werken en de gegeven ondersteuning.

9.8 Tevredenheid 18+ deelnemers uit familie en netwerk

De aanwezige deelnemers uit familie en netwerk zijn voornamelijk ooms en tantes, ouders, broers en zussen, vrienden en grootouders.

Meer dan 90 % van de deelnemers vindt dat zij tijdens de Eigen Kracht-conferentie hebben kunnen zeggen en vragen wat zij wilden en hebben kunnen meewerken aan een oplossing.

Zij zijn over het algemeen tevreden over de Eigen Kracht-conferentie. Ze waarderen het geheel met een 7,7. Men is blij met de manier waarop de conferentie georganiseerd is, de oplossing en het proces dat daartoe geleid heeft.

De deelnemers waarderen het plan gemiddeld met een 7,8. Men let vooral op de kwaliteit (compleet, duidelijk) en haalbaarheid van het plan.

De Eigen Kracht-coördinatoren worden gemiddeld met een 8,2 gewaardeerd. Zij hechten ondermeer aan hun neutraliteit, doorzettingsvermogen, organisatiekwaliteiten en manier van bejegenen.

9.9 Tevredenheid deelnemende kinderen en jongeren

De meeste van de 184 kinderen en jongeren die de kinderenquête hebben ingevuld, waren zelf de 'hoofdpersoon' van de Eigen Kracht-conferentie, al dan niet samen met broers en zussen.

Net als bij de aanmelder en bij de volwassen deelnemers uit familie en netwerk, zijn de kinderen en jongeren over het algemeen tevreden. Ze geven de Eigen Kracht-conferentie een 7,9. Zij letten op het resultaat, de organisatie, de betrokkenheid van de familie, de duur van de conferentie, de sfeer, het eten en of zij hun mening hebben kunnen zeggen.

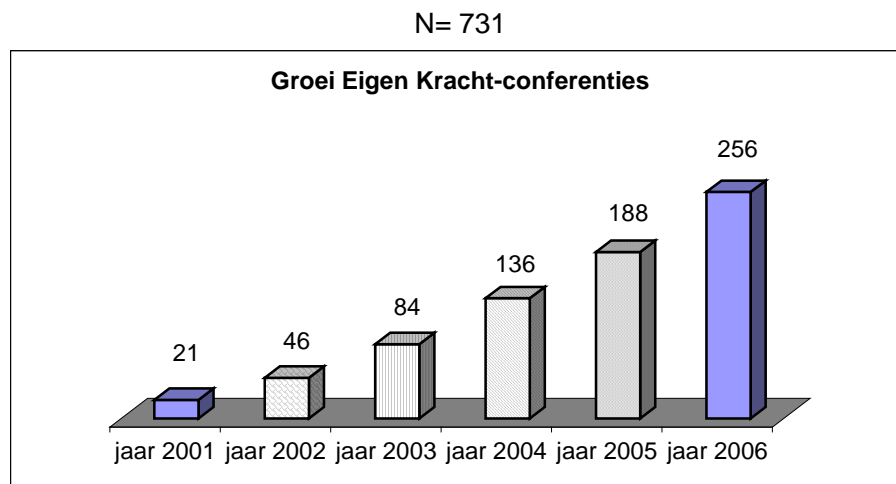
Het plan krijgt een iets hoger cijfer: 8,2. Ze laten dat cijfer afhangen van of zij het ermee eens zijn, hoe het tot stand kwam en of de afspraken duidelijk zijn.

De Eigen Kracht-coördinator krijgt een 8,6. Daarbij is de bejegening door de Eigen Kracht-conferentie gewogen, evenals het organisatievermogen, de inzet en de uitleg van de Eigen Kracht-coördinator.

9.10 Conclusies en trends

Met de jaarcijfers van 2006 is het de zesde keer dat er gegevens beschikbaar komen over de inzet van Eigen Kracht-conferenties. Hierdoor is het mogelijk om conclusies over meerdere jaren te trekken en trends te signaleren.

In de afgelopen jaren is het aantal Eigen Kracht-conferenties dat jaarlijks wordt gehouden voortdurend gegroeid. In de eerste jaren was er bijna sprake van een verdubbeling, de laatste twee jaar stabiliseert de groei op ruim 35%. Het aantal provincies waarin de Eigen Kracht-conferenties worden aangeboden groeit ook. In 2006 zijn er nog maar 2 provincies waar niet met Eigen Kracht gewerkt wordt.

Eigen Kracht werd eerst alleen in de jeugdzorg ingezet. Inmiddels neemt het aantal aanmeldingen uit andere sectoren toe. In 2006 is nog steeds het merendeel (65 %) van de aanmeldingen uit de jeugdzorg, maar de aanmeldingen van MEE en de gezondheidszorg zijn toegenomen tot 18%. Ook neemt het aantal aanmeldingen van personen toe. Ging het eerder om een te verwaarlozen percentage, in 2006 is het aantal aanmeldingen door niet-professionals voor het eerst 9%.

Een ontwikkeling van de afgelopen twee jaar is ook dat de hoofdpersoon waarvoor een Eigen Kracht-conferentie gehouden wordt niet altijd meer een minderjarige is. Ook voor jong-volwassenen en mensen die ouder zijn dan 25 jaar, worden Eigen Kracht-conferenties gehouden.

Eigen Kracht heeft de groei in het aantal aanmeldingen kunnen opvangen zonder dat er wachtlijsten ontstonden. Eigen Kracht kent en kende geen wachtlijsten. Steeds werd bij iets meer dan 65% van de zaken de Eigen Kracht-conferentie binnen twee maanden gehouden, iets meer dan 85% binnen twee maanden.

In de loop der jaren wordt de Eigen Kracht-conferentie minder vaak als "noodgreep" van hulpverleners ingezet. Het aantal aanmeldingen waarin de familie (nog) geen contact heeft met hulpverleners of de conferentie in het eerste jaar van het hulpverleningscontact wordt aangeboden is toegenomen. Het aantal zaken waarin Eigen Kracht wordt ingezet na 5 of meer jaren hulpverlening neemt af. Het is overigens nog steeds zo dat er in het merendeel van de aanmeldingen al enkele jaren contacten met hulpverleners zijn.

Het gemiddeld aantal deelnemers aan een Eigen Kracht-conferentie is afgenomen. Waren dit in 2001/2002 15,8 personen, in 2006 zijn het er 12,9. Vermoedelijk is er een verband met het feit dat de Eigen Kracht-conferenties relatief minder vaak wordt aangeboden aan gezinnen met een niet-Nederlandse achtergrond. In 2001/2002 had 58% van de kinderen een niet-Nederlandse achtergrond, in 2006 is dat 49%.

Het aantal kinderen dat niet thuis verblijft op moment van aanmelding is ook afgenomen. In 2001/2002 woonde 40 % bij (een van) de ouders, in 2006 71%. Tegen de achtergrond van het feit dat Eigen Kracht eerder wordt ingezet, is dit niet verwonderlijk.

Naar aanleiding van de jaarcijfers 2005 heeft de Eigen Kracht *Centrale* in de opleiding en coaching van Eigen Kracht-coördinatoren meer aandacht besteed aan hoe de informatieverstrekking aan de deelnemers plaatsvindt. Dit lijkt zijn vruchten af te werpen. Ten opzichte van 2005 is de tevredenheid van de volwassen deelnemers uit familie en netwerk over de informatieverstrekking met circa 10% gestegen. Ook het aantal deelnemers dat zegt dat de Eigen Kracht-coördinator hen gevraagd heeft welke informatie zij wilden hebben is met dat percentage gestegen.

Jaarlijks zijn er een paar gezinnen die er niet in slagen tijdens de Eigen Kracht-conferentie een gezamenlijk plan te maken. Dit aantal is circa 2%. Rond de 94% slaagt er in om tijdens één bijeenkomst een plan te maken. Circa 4% heeft een tweede bijeenkomst nodig voor het plan klaar is.

In 2002 was het aantal plannen dat een 'noodplan' (voor het geval dingen anders lopen dan voorzien) bevatte 25%. Daarna heeft Eigen Kracht het maken van een noodplan als vast onderdeel in de Eigen Kracht-conferentie opgenomen. In 2006 is het aantal plannen met een noodplan 83%.

Het aantal plannen dat een evaluatiemoment (vaak na 3 maanden) bevat is stabiel op circa 87%.

Het percentage zaken dat niet tot een Eigen Kracht-conferentie leidt (fase 1 zaken) schommelt rond de 30%. Waarom de dit het ene jaar hoger is dan het andere jaar is niet duidelijk. Hetzelfde geldt voor de vraag waarom de ene zaak wel tot een Eigen Kracht-conferentie leidt en de andere niet. Er zijn tot nog toe geen grote verschillen gevonden

tussen de achtergrondkenmerken en problemen van de families waarbij het wel of niet tot een Eigen Kracht-conferentie komt.

Consistent is het beeld dat er bij ongeveer de helft van de fase 1 zaken een oplossing gevonden wordt tijdens de voorbereiding op de Eigen Kracht-conferentie.

De follow-up cijfers 2006 over de uitvoering van de plannen na 3 à 4 maanden, vertonen sterke overeenkomst met de resultaten van een onderzoek dat in 2001/2002 is gedaan. Het blijkt dat circa 8% van de plannen geheel niet wordt uitgevoerd, iets meer dan 20% geheel wel en de rest ten dele. Vraag is of dit zal veranderen onder invloed van de veranderingen in het moment en de plaats waarop de Eigen Kracht-conferentie wordt ingezet en of het van invloed is als personen zich rechtstreeks aanmelden in plaats van via een hulpverleningsinstantie.

In 2006 zijn Eigen Kracht-coördinatoren meer tevreden dan ooit over de samenwerking met de aanmelder-professional. Ten opzichte van 2005 is het rapportcijfer dat de aanmelder van de coördinatoren krijgt 0,6 punt gestegen.

Onveranderd hoog is de tevredenheid van deelnemers over de conferentie, het plan en de Eigen Kracht-coördinator. Zowel aanmelders, volwassen familieleden en kinderen/jongeren waarderen deze aspecten met cijfers die tussen de 7,6 en 8,6 liggen. De Eigen Kracht-coördinator krijgt steeds het hoogste cijfer. Kinderen en jongeren zijn het meest tevreden.